

Téma: Dny na epidemiologii

str. 9

Rozhovor: Petr Chudomel

str. 13

Představujeme: Tonda Přibyl

str. 23

Slovo úvodem

Vážení kolínští spoluobčané, jsme těsně před obdobím adventu. V běžném životě jde o krásné období klidu, pohody, zastavení a příjemných chvil s rodinou a přáteli. Věřím, že i letos se advent ponese v podobném duchu, byť doba je jiná, zvláštní a svátky zřejmě nebudou úplně obvyklé. Již téměř tři čtvrtě roku se potýkáme s bezprecedentní situací, se kterou nikdo z nás neměl v posledních desetiletích zkušenosti. Naučili jsme se dodržovat přísná hygienická a společenská opatření, mnoho věcí řešit on-line, část lidí pracuje formou home office, pomáháme si. Jsme z toho asi už všichni trochu unavení a vyhlížíme pomyslné světlo na konci tunelu. Věříme, že jím bude slibně se vyvíjející vakcína, která nám pomůže k návratu do standardního života.

My v tuto dobu detailně připravujeme rozpočet Kolína na rok 2021. Je mnoho prostor, ulic, budov, zákoutí, které je třeba opravit, vylepšit, modernizovat. Plánů mají všechny obce hodně. Bohužel se rýsují velké překážky, které pro všechny obce chystá stát. Nejen očekávaný pokles HDP, ale také návrh na zrušení superhrubé mzdy a úmysl vlády vyplácet kompenzační bonus opět na úkor příjmů samospráv. Tyto tři faktory mohou přispět k hlubokému propadu ve financování obcí. Svaz měst a obcí ČR a Sdružení místních samospráv, dvě zásadní organizace pro obce, bijí na poplach. Už na jaře varovaly, že obce za této situace nebudou příští rok schopné téměř vůbec investovat, což zásadně zpomalí opětovné obnovení ekonomického růstu. Pokud stát zruší superhrubou mzdu, je to jeho rozhodnutí. Obcím ale musí v takovém případě výpadek financí nahradit příslušnou změnou rozpočtového určení daní. Vždyť města a obce jsou druhým největším zadavatelem zakázek v republice. „*Macešský přístup státu k obcím je zarážející*“, říká František Lukl, předseda Svazu měst a obcí ČR. Pokud se stát postaví k obcím a svým občanům zády, bude to obrovský podraz. Pevně doufám, že to tak nakonec nebude. Ukáží to příští týdnem.

Všechno zlé je však k něčemu dobré. Věřím, že doba adventní pro nás může být časem, kdy se pokusíme navrátit ke kořenům. K rodině, přátelům, rozjímání a přemýšlení. Třeba i k bilancování, zda opravdu hektičnost moderní doby nevede k tomu, že jsme tak trochu odsunuli stranou to důležité. Vzájemnou lidskost, pochopení a důvěru jeden v druhého.

Přeji nám všem poklidný advent.

Michael Kašpar

Výběr z obsahu

5

Průvčivý úřad

Druhý nejlepší úřad v kvalitě služeb pro občany v ČR najdete v Kolíně

6

Modernizace na školách

Čtyři kolínské ZŠ mají nové odborné učebny

9-11

Sedm dní v týdnu

Jak vypadají dny pracovní Krajské hygienické stanice Kolín

13-15

V bouři se pozná kapitán

Rozhovor s ředitelem Oblastní nemocnice Kolín Petrem Chudomelem

20

Distanční výuka na školách

Anketa mezi řediteli a učiteli kolínských základních škol

23

Jsem hrdý Zálabák

Představujeme Zálabáka Tonda Přibyla

Rozlehlý zámecký park na Kačíně kousek od Kolína láká teď svou podzimní atmosférou k poklidným procházkám. Jednu z nejvýznamnějších staveb empírové architektury v Čechách, kterou si jako svoje letní reprezentační sídlo nechal postavit Jan Rudolf Chotek v letech 1806-1824, zachytil fotograf Josef Čáslava.

Slovo na listopad

Jedenáctiletá Eliška mi prozradila, že už od července myslí na Vánoce a moc se na ně těší. Děti milují tajemství a my jsme je milovali stejně tak. Během dospívání jsme ale dříve nebo později přijali za svou obecně rozšířenou doktrínu, že tajemství existují pouze proto, aby byla odhalena. Pro mnohé se tajemství změnilo v nepřítel a nevěděni se stalo symbolem slabosti. Není ale štěstí člověka v smíření se s tím, že nevíme?

To, co víme, je často povrchní. Nejedna osoba se mi svěřila, že poznala svého manžela nebo tatínka, maminku, až když o ně pečovala poslední týdny, měsíce nebo roky života. Jejich vztah se prohloubil, když se jich dennodenně dotýkali. Nic nového nepoznali, jen se prostě sblížili. Druhá osoba zůstává pro nás tajem-

stvím, ale to nebrání tomu, abychom ji více milovali. Pomalu a bolestně se znovu stáváme „malými dětmi“, když se postupně s tajemstvím seznamujeme, až si ho nakonec opět zamilujeme. V této lásce nacházíme stále větší svobodu být takovými, jací skutečně jsme. Svobodně se připojujeme k tanci života, i když vůbec nevíme, jak se vlastně tančí.

Nevěděni je opakem zmatku a hlouposti. Zmatek pocítujeme tehdy, když je tajemství našim nepřitelem a my ho potřebujeme vyřešit, abychom mohli ovládnout svůj osud. Hloupost spočívá v tom nevědět, že nevíme. Osvobození, jež přináší přijetí tajemství, nás zbavuje potřeby všechno vyřešit, a poznání toho, že mnohé nevíme, nás naplňuje hlubokou radostí. Děti jsou šťastné i když nevědí.

Ján Halama, kolínský farář

Nepřehlédněte!

Obchodní centrum u Ovčár

Nákupní centrum u Ovčár v blízkosti průmyslové zóny by mělo být otevřeno v pondělí 7. prosince. V areálu naleznete např. LIDL, řeznictví Zeman, drogerii Teta, lékárnou, tabák, Bistro ASIA WOK, Super zoo, Wiky hračky a papír, BANQUET, SINSAY, STYLE a další.

Nové uniformy pro MhFK

Rada města Kolína schválila uzavření smlouvy na nové uniformy pro hudebníky Městské hudby Františka Kmocha. Autor návrhu nové uniformy je Česlav Jaroš, oděvní výtvarník a stylist, autor např. stejnojmenných pro ČSA. Ve svém návrhu se vrátil ke kořenům doby Františka Kmocha. Zakázka by měla být hotova do konce roku. Uniformy budou veřejně prezentovány a doufáme, že nám v nich kapela brzy bude moci zahrát.

Výběrové řízení na ředitele knihovny a infocentra

Město Kolín vyhláší výběrové řízení na pozici ředitele/ky příspěvkové organizace Městská knihovna v Kolíně. Hlavní náplní je samostatné zajištění chodu knihovny a Městského infomačního centra, zodpovědnost za rozpočet organizace, jeho čerpání, zpracování grantů, organizace výchovných a vzdělávacích akcí pro veřejnost a další. Předpokládaný termín nástupu je 1. 1. 2021, případně dle dohody. Více informací o výběrovém řízení naleznete na webu www.mukolin.cz/občan/pracovni-prilezitosti.

Dar pro Mašínův statek

Zastupitelstvo schválilo poskytnutí finančního daru ve výši 200 000 Kč spolku Mašínův statek – památník tří odbojů, z. s., na výstavbu památníku v Lošanech na místě rodného statku Josefa Mašína. Projekt vzniká na základě architektonického návrhu Ing. arch. Tomáše Hradečného z Fakulty architektury ČVUT.

Vloni napadl první sníh v Kolíně 13. listopadu, kdy byla pořízena tato fotografie. Letos svatý Martin na bílém koni nepřijel. Možná tušil, že ne všichni rodiče stihli před zavřením obchodů nakoupit dětem nové zimní boty.

Kolínský Advent 2020

Advent je dobou rozjímání, dobročinnosti a duchovní přípravy na Vánoce. Každoročně jej v Kolíně zahajujeme tradičním rozsvícením vánočního stromu na Karlově náměstí. Letos však bohužel vzhledem k vládním nařízením nebude moci proběhnout ve standardním režimu, a proto jsme se rozhodli zprostředkovat vám ho alespoň ze záznamu.

Rádi bychom vás pozvali 29. 11. 2020 od 17 hodin na vysílání, v jehož průběhu bude zapálena první svíčka na adventním věnci, která nese symbolické jméno *Naděje*. Poté se rozsvítí vánoční strom na Karlově náměstí. Videozáznam bude možné zhlédnout jak na webových

stránkách města Kolína, tak na facebookovém profilu nebo YouTube kanálu města.

Pokud zůstane režim opatření v ČR nezměněn, pak si můžete každou následující neděli opět pustit záznam a spolu s námi zapálit další svíce na adventním věnci ve svých domovech:

- 6. 12. – bronzová neděle, fialová svíčka *Mír*
- 13. 12. – stříbrná neděle, růžová svíčka *Přátelství*
- 20. 12. – zlatá neděle, fialová svíčka *Láska*

V naději doufáme, že od 8. do 13. 12. 2020 podpoří adventní atmosféru vánoční trh a v lednu tříkrálové zastavení. Budeme se zodpovědně řídit dalšími vládními nařízeními a sledovat aktuální situaci. Všechny informace naleznete vždy na webu mukolin.cz.

Letošním vánočním stromem na Karlově náměstí bude šestnáctimetrová jedle. Těšit se můžeme i na jeho nové osvětlení a fotokoutek. Anděl a brána, které známe z minulých let, z Kolína nezmizí, budou přemístěny na jiná místa v Kolíně.

VÁNOČNÍ VÝZDOBA V ULICÍCH KOLÍNA

Pro letošní advent město Kolín investuje do výzdoby téměř půl milionu korun. Na konci léta proběhlo výběrové řízení na dodávku nové vánoční výzdoby. Tato veřejná zakázka byla složena ze tří částí. Úkolem první z nich bylo navrhnout novou výzdobu vánočního stromu, druhá část se týkala obměny vánočních prvků na stožárech veřejného osvětlení Masarykova mostu a třetí pak pronájmu volně stojících 3D objektů sloužících jako vánoční dekorace na Karlově náměstí, kde by alespoň jeden z produktů měl sloužit jako „fotopoint“.

Dodavatelem této zakázky se stala firma DECOLED s.r.o., která navrhla jednoduchý, ale přitom velmi zajímavý design ozdobení stromu. Nová výzdoba bude složena z velké světelné špice, světelných fibreglassových koulí, plastových stříbrných a zlatých koulí a LED řetězů. Strom se tak určitě stane domi-

nantou vánočního Karlova náměstí. Bude zářit nejen v podvečer a v noci, ale bohatě nazdobený bude i ve dne. V centru Kolína již nezbyvá mnoho míst, která v předvánočním čase zdobí staré ozdoby. Jedním z nich ale stále zůstával Masarykův most. A ten se právě letos dočká patnácti kusů nových světelných vánočních dekorů.

Velké volně stojící vánoční dekorace – andělé, koule, brány, hvězdy apod. – jsou velmi oblíbenou ozdobou každého města. Pořizovací cena je však velmi vysoká. Z tohoto důvodu společnosti nabízejí tyto 3D produkty městům k pronájmu na adventní období. Touto cestou v letošním roce půjdeme i my. A proto bylo třetí částí výběrového řízení navrhnout k pronájmu tyto volně stojící velké produkty s vánoční tematikou. Tyto objekty slouží převážně jako tzv. „fotopoint“. Vyfotíte se u něj

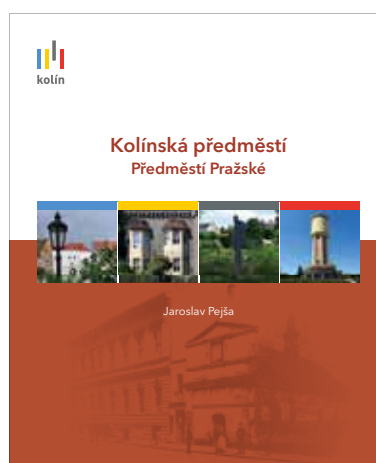
a máte tak pěknou památku na vánoční atmosféru ve městě. Výhodou je i to, že každý rok můžeme tyto dekory obměňovat. A jaké dekory uvidíte na Karlově náměstí v Kolíně letos? Tak to zůstane překvapením do první adventní neděle!

Nepoškozené vánoční ozdoby, které od roku 2012 zdobily vánoční strom na Karlově náměstí, se přesunou na další vánoční stromy v Kolíně (smrk na Jiráskově náměstí, jedle na sídlišti u Centra) nebo na stříbrný smrk před kulturním domem v Zibohlavech. Stejně tak i velký světelný anděl bude zdobit jinou část Kolína. V příštím roce se budeme snažit dokončit obměnu staré vánoční výzdoby. Zbývá už jen náměstí Republiky a ulice Politických vězňů.

*Gabriela Malá
vedoucí Oddělení marketingu a CR*

KOLÍNSKÁ PŘEDMĚSTÍ, PŘEDMĚSTÍ PRAŽSKÉ

V závěru roku město Kolín vydá publikaci „Kolínská předměstí. Předměstí pražské“. V úvodu autor Jaroslav Pejša o knize říká: „Předměstí – zástavba či obecněji prostor ležící ‚před městem‘, od počátku ovšem s městem provázaný. Kdysi jasná, jednoduchá a logická definice. Vlastní město zůstávalo až do první poloviny devatenáctého století uzavřeno ve svých hradbách, které ho už dávno nechránily, ale definovaly jeho jasnou hranici (vždyť měšťanem mohl být dlouho jen ten, kdo vlastnil dům ‚ve městě‘). Vše ostatní již bylo mimo, stranou města. Uvedená definice již dávno neplatí. Většina dnešního Kolína leží právě na předměstích. Vždyť mimo původní město dnes žije 97 % všech jeho obyvatel. Přesto si Kolín dodnes uchoval původní členění na historické jádro, tedy město – Kolín I, a his-

torická předměstí – Kolín II–V (a samozřejmě další, později vzniklé a připojené části). Stále, jdeme-li kupříkladu ze sídliště či Zálabí na

náměstí a do přilehlých ulic, jdeme ‚do města‘. Pražské Předměstí (Kolín II) přiléhá k historickému jádru od západu („od Prahy“). Jedná se o nejlidnatější městskou část díky rozlehlé vilové čtvrti z období první republiky i – především – sídlišti, postupně zde vyrůstajícímu v druhé polovině 20. století.“

Tato kniha bude první z pěti publikací o kolínských předměstích. Detailně se věnuje prvnímu z nich – Pražskému. Publikace je opatřena mapkou, kde jsou vyznačeny nejen hlavní budovy a památky, ale i jiná zajímavá místa. Součástí knihy jsou fotografie jak ze současnosti, tak historické z archivu. Knihu bude možné zakoupit na podatelně MěÚ Kolín a v Městském i Turistickém informačním centru za doporučenou cenu 70 Kč.

red.

VLČÍ DŮL – STRAŠÍK – KOUŘIMSKÝ LOM

V tradičním předvánočním čase vyjde čtrnáctý díl série „Průvodce po přírodních lokalitách Kolínska“, kterou vydává město Kolín prostřednictvím Odboru životního prostředí a zemědělství MěÚ Kolín. Zájmové území autorů publikace, kterými jsou Jaroslav Pejša, Ivo Rus a Pavel Vonička, navazuje na předchozí, popsané v publikaci Vavřínecké údolí. Začíná tedy Vlčím dolem pod obcí Doubravčany, kde je Vavřínecký potok lemovaný četnými skalními výchozy, a končí u kamenného mostu v Toušicích. Pokračuje potom u rybníka Strašík, který je v současné době zarostlý náletovými dřevinami, a končí v kouřimském lomu.

Brožury budou distribuovány do kolínských škol, na příslušné obecní úřady a pro občany Kolína budou k dispozici v úředních hodinách přímo na Odboru životního prostředí a zemědělství MěÚ Kolín v budově bývalého pivovaru nebo na podatelně MěÚ v budově radnice. Dále budou k dispozici na obvyklých místech, tedy Městském informačním centru Kolín, Na Hradbách 157, a v Turistickém informačním centru Kolín, RMK, Karlovo náměstí 8, pokud nebude jejich provoz omezen

Ing. Martin Gregor/OŽPZ

JSME PŘÍVĚTIVÝM ÚŘADEM

Ministerstvo vnitra již popáté hodnotilo práci městských úřadů. Činí tak pod hlavičkou motivační soutěže Přívětivý úřad. Jejím cílem je ocenit úřady s nadstandardní kvalitou služeb pro občany. Jak dopadl Kolín?

Průzkum probíhal mezi obcemi již v únoru letošního roku, k vyhlášení vítězů mělo dojít v rámci konference Moderní veřejná správa. Ta byla ovšem kvůli protiepidemickým opatřením zrušena. Soutěž se tedy musela obejít bez slavnostní ceremonie. Vítězové obdrží tradiční samolepku stvrzující přívětivost, kterou si úřady vylepují např. na vchodové dveře. Do soutěže se letos zapojilo 142 obcí s rozšířenou působností, tj. 62,5 % z celkového počtu, které vyplnily on-line dotazník s cca 60 otázkami. Mezi hlavní kritéria přívětivosti patří např. přístupnost úřadu, a to nejen ve vztahu, jak je úřad dostupný a otevřený pro své klienty, ale také jak je úřad přívětivý v poskytování služeb osobám se zdravotním postižením, rodičům s dětmi, seniorům apod. Transparentnost radnice je další kategorií, která vytváří přívětivý úřad. Mezi další kritéria patří komunikace, úřad on-line, úřad na sociálních sítích, aplikace úřadu, úřad zapojující veřejnost a udržitelnost úřadu. Zodpovědnost vůči životnímu prostředí je právě poslední kategorií, kterou soutěž sleduje. Ocenění PŘÍVĚTIVÝ ÚŘAD je tak výsledkem práce celého městského úřadu, vedení města a všech zaměstnanců, kteří se podílejí na vytváření moderního úřadu a snaží se zlepšovat služby pro své občany.

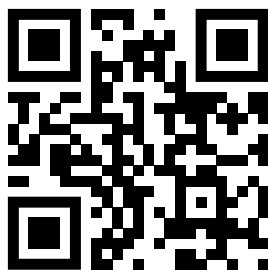

Kolín je druhý nejlepší v ČR

Kolín se v loňském roce umístil ve Středočeském kraji na prvním místě. A jak si stál letos? Posunuje se ve své práci vůči veřejnosti stále dál? Odpovědi na tyto otázky jsou jednoznačné. Kolín nejenom že obhájil loňské prvenství v kraji, ale také je poprvé na „bedně“ v celorepublikovém hodnocení. V roce 2020 se stal druhým nejpřívětivějším úřadem v zemi! Předběhlo ho pouze město Prostějov. „Již deset let se snažíme udělat z našeho města přívětivé místo pro život a dostat Kolín z šílených dluhů. Ale snažíme se i zavádět on-line systémy, otevřít radnici co nejvíce občanům, nabídnout nadstandardní služby,“ říká k ocenění starosta Michael Kašpar. A co konkrétního za úspěchem stojí?

Aplikace Kolín v mobilu

Prvním z příkladů je mobilní aplikace úřadu v chytrém telefonu – Kolín v mobilu. Tato aplikace je primárně určena pro občany města Kolína. Oficiálně byla představena již na konci roku 2013 a od té doby prošla mnoha upgrady. Aplikace má výborné reference a mezi uživateli je velmi oblíbená. K dnešnímu dni se chlubí 10 769 unikátními uživateli (Android 8 841 a iOS 1 928). Proto má smysl, aby se město o aplikaci staralo, neustále ji rozvíjelo a zdokonalovalo.

Aplikace poskytuje novinky z Kolína (nejdůležitější aktuality z úřadu, jeho organizací, ale i dalších subjektů), přehled akcí, jízdní řády MHD a průběh jednotlivých linek, přehled parkovišť a aktuální obsazenost některých z nich, možnost platby parkovného, popis a kontaktní údaje městského úřadu (vedení města, jednotlivé odbory a další organizace), encyklopedii Kolína pro občany i návštěvníky, hlavní SOS kontakty (záchranná služba, policie, hasiči, městská policie, nemocnice, havárie plynu, vody a další), služby (kulturní a sportovní zařízení, odpady a sběrné dvory), reportování závad v našem městě, blokové čištění.

V letošním roce se aplikace dočkala dalšího upgradu. Po osmi letech svého fungování byla převedena do zcela nového designu. Další velkou novinkou pro uživatele je detailnější kategorizace zpráv. Doposud bylo na výběr jen ze tří kategorií, nyní lze filtrovat až z deseti a stejně tak je možné zvolit si v nastavení zaslání notifikací okamžitě při přidání nové aktuality. Zcela novými „dlaždicemi“ v aplikaci jsou životní situace, úřední deska a Zpravodaj města Kolína v moderní listovací elektronické verzi. Vzhledem k rostoucí oblíbenosti sociálních sítí jsme umožnili uživatelům přímé přesměrování na profily města na FB, IG, YouTube.

Portál občana – na úřad z pohodlí domova

Někdy se nepodaří zastavit se v úředních hodinách na městském úřadu a vyřídit si vše potřebné. V takové situaci pomůže Portál občana, kde naleznete řadu formulářů. Některé můžete vyplnit a elektronicky podat přímo v portálu. Jiné si můžete vyplnit a vytisknout před tím, než je donesete na úřad. Díky platební bráně zde také můžete přímo uhradit poplatky za svého psa a za svoz odpadu či mít okamžitý přehled o osobních závazcích a pohledávkách s městem. Portál občana je služba volně přístupná jak z PC, tak z mobilních zařízení. Pokud nevládníte ani eObčanku, ani datovou schránku, pak je možné se zaregistrovat na portal.mukolin.cz a plnou aktivaci svého účtu dokončit na pracovišti Czech POINT na MěÚ Kolín. Jedna návštěva na úřadě vám v budoucnu ušetří mnoho dalších cest.

Nový web

Modernizace kolínské samosprávy pokračuje dál. V příštím roce bychom se rádi věnovali novému webovému portálu města Kolína. Rádi bychom, aby Kolín měl přehledný, moderní web, který využijí nejen obyvatelé města, ale i turisté. Věříme, že město Kolín snad konečně získá dotaci, která by měla pokrýt 95 % celkových nákladů. Pak by vznikl plně funkční portál o dvou modulech (občan a turista), který by měl být plnohodnotným informačním portálem pro Kolín (www.kolin-zije.cz).

„Jsme aktivní v oficiální komunikaci na sociálních sítích, na špičce si stojí i tištěný měsíčník kolínský Zpravodaj,“ říká tisková mluvčí radnice Šárka Hrubá. To dokazují další obdržená ocenění.

Aktivně na sociálních sítích

Znakem moderní komunikace je aktivita na sociálních sítích. Pravidelně o všech aktualitách informujeme na Facebooku. Rovněž vedení města zde velmi rychle reaguje na řadu podnětů a dokáže je tak řešit včas a efektivně. Oblíbený je také YouTube kanál a posiluje Instagram. I zde pravidelně přispíváme.

red.

NOVÉ TŘÍDY VE ŠKOLÁCH SE TĚŠÍ NA DĚTI

Dokončili jsme tři velké dotační akce na základních školách v Kolíně na podporu přírodovědného a technického vzdělávání. Před zhruba třemi lety jsme připravili

projekty na kompletně nové moderní třídy v našich školách, které budou moderní a odpovídající vzdělávání ve 21. století. Děkuji kolegům z Odboru investic MěÚ Kolín, kteří se na těchto třech velkých projektech podíleli. Děkuji také ředitelům škol a všem pracovníkům, kterým

výstavba zasáhla do chodu škol a klidné práce. Věřím, že to stálo za to. Ze srdce si přeji, aby děti vrátily již brzy do školy a vše nové mohly s kamarády a učiteli využívat k výuce.

Iveta Mikšíková

ZŠ KMOCHOVA. Investice do této školy byla 24 mil. Kč, z toho dotace z EU 19,7 mil. Kč. Byla vybudována podkrovní vestavba s odbornými učebnami – jazykové, přírodovědné a počítačové. V podkroví je nyní rovněž nový velký kabinet pro pedagogy, školní poradenské pracoviště a sociální zázemí včetně bezbariérové toalety. Díky pořízení moderních vyučovacích technologií bude v moderních učebnách zavedena interaktivní praktická výuka. V učebnách je kompletně nový nábytek a vybavení – dataprojektory, počítače, ozvučení, notebooky aj. Celá školní budova je bezbariérová.

ZŠ MNICHOVICKÁ. Ve škole u kostelíčka jsme vybuďovali nástavbu. Došlo tak k rozšíření prostor, v patře jsou tři odborné učebny – učebna technických a řemeslných činností, jazyková a počítačová učebna, a dále školní poradenské pracoviště. Investiční náklady činily 28 mil.Kč, z toho dotace EU byla 15,5 mil.Kč. Projektem je dále řešena bezbariérovost budovy, a to vybudováním výtahu a bezbariérové toalety. Projekt zahrnuje řešení celého nového patra, tedy i schodiště, chodby, šatny k dílnám, sklad a serverovnu.

PAVILON ZŠ MASARYKOVA A BEZRUČOVA. V 1. podlaží jsou vybudovány dvě učebny přírodních věd, kabinet, toalety, bezbariérové WC, šatna a chodba nezbytná pro propojení nově vzniklých prostor. 1. NP bude využívat ZŠ Bezručova. Ve 2. podlaží jsou dvě odborné učebny (polytechnické učebny a dílny), kabinet, šatny, toaleta, bezbariérové WC. Odborné učebny ve 2. NP budou sloužit ZŠ Masarykova. Náklady na výstavbu činily 29,5 mil.Kč, z toho poskytnutá dotace z EU byla 20,7 mil. Kč.

V POMOCI PRO KOLÍNSKÉ OBYVATELE DĚLÁME MAXIMUM

Pár letních týdnů nám dalo alespoň na chvíli zapomenout na smutnou jarní zkušenost, na zásadní a do té doby neznámá omezení a zákazy spojené s nemocí covid-19. Všichni jsme se v létě snažili nadechnout, rozeběhnout se a možná jsme i v koutku duše trochu doufali, že už máme vyhráno. Zase jsme začali žít skoro jako dřív, začali jsme si zase plánovat život a vychutnávat si obyčejně všední radosti i starosti. Bohužel to netrvalo dlouho a během pár zářijových dnů bylo po všem. Jsme zpátky. Každý okamžik našeho života je opět určován aktuálním stavem nově nakažených, testovaných, uzdravených. Těžko se s tím dá smířit. Ale co, zvládneme to. Oproti jaru jsme dale, víme, co máme dělat, co funguje a co ne. Roušky a ochranné pomůcky se snad stát a vláda naučily včas objednávat a rozdělovat. Proto se tedy musíme více zaměřit na lidi, a to nejen na ty, kteří potřebují primární pomoc, ale i na ty, kteří pomáhají a jsou v první linii.

Lidé na prvním místě

K těmto lidem rozhodně patří pracovníci Odboru sociálních věcí a zdravotnictví MěÚ Kolín, který je pro kolínské obyvatele jedním ze zásadních pilířů pomoci. Dlouhodobě pomáhá všem potřebným, a to nejen v době epidemie. V letošním roce pracovníci OSVZ rozhodně nezhálehali. I když se nákaza objevila i v jejich řadách, dokázali zajistit nepřetržitý provoz. Kromě běžné agendy řešili problémy spojené s rostoucím počtem nakažených, tedy tisk a distribuci informačních letáků pro pečující osoby, znovuzavedení provozu Linky pomoci (+420 721 952 438) pro donášku léků a zajištění nákupu potravin zejména pro seniory. Zajistili také dostatečný počet vhodných ochranných pomůcek, přípravu a kompletaci balíčků a následně jejich distribuci uvedeným skupinám obyvatel. Přínosem byla stejně jako na jaře pomoc Českého červeného kříže Kolín – jednak dobrovolníci pro Linku pomoci, jednak dodávky textilních roušek pro potřebné (pečující, osoby dříve narozené, osoby se zdravotním postižením).

Distribuce ochranných pomůcek byla zaměřena primárně na osoby vykonávající péstounskou péči, na seniory žijící v městských bytech v domech s pečovatelskou službou a na osoby, u kterých město Kolín vykonává roli veřejného opatrovníka. Dále jsme se snažili zajistit dostatek pomůcek pečujícím o svého blízkého,

a to díky organizacím které spolupracují s krajskou pobočkou Úřadu práce, zvl. Volno, z.ú., MSZS, Spirála pomoci, o.p.s., Včelka sociální služba, SeneCura SeniorCentrum Kolín.

Ačkoliv se protiepidemická opatření zásadně promítla do počtu pořádaných aktivit, podařilo se nám ve spolupráci s Okresní správou sociálního zabezpečení Kolín zajistit několik zásadních edukačních akcí určených zejména pro pracovníky v sociální oblasti, a to především v rámci projektu Ministerstva práce a sociálních věcí „Rozvoj systému sociálních služeb“. Témata uspořádaných akcí se týkala základů zdravotnického práva, posuzování zdravotního stavu a nemocenského pojištění, výkonu opatrovnictví nebo důchodového pojištění.

Domovy pro seniory

Městské sociální a zdravotní služby (MSZS) jsou neustále v kontaktu s Krajskou hygienickou stanicí a při provozu postupují dle jejích pokynů.

Pracovníci MSZS dodržují preventivní opatření již od začátku března a pracují v ochranných pomůčkách. V objektech domova i při poskytování pečovatelské služby jsou dodržována rovněž přísná hygienická opatření, zvýšená pozornost je věnována zvl. dezinfekci. Koncem října byla opakovaně provedena dezinfekce všech vozidel. V objektech se nově využívají germicidní lampy, které jsou určeny k ničení mikroorganismů a virů. V domově byl již dříve upraven režim návštěv, které probíhaly regulovaně a za dodržování přísných hygienických podmínek. Dočasně bylo nutné omezení pohybu seniorů mimo zařízení.

Hospitalizace našich klientů v nemocnici nesouvisela v září a říjnu přímo s výskytem onemocnění covid-19. To bylo v objektu Domova pro seniory v ulici Nad Zastávkou zjištěno až 22. října a všem zařízením byla okamžitě nařízena karanténa. V tomto období proběhlo testování všech klientů a zaměstnanců. V zařízení bylo zjištěno 15 pozitivních klientů a 3 pozitivní zaměstnanci. Šíření nákazy se nám díky obětavému nasazení personálu, důsledné izolaci nemocných klientů a přijetím dalších opatření podařilo zvládnout. Karanténa byla ukončena 31. 10. 2020. V Domově pro seniory ve Slovenské ulici nebyl dosud výskyt covid-19 zaznamenán. Poskytování péče se nám daří zajišťovat stávajícími zaměstnanci, pracovníky nasmlouvanými na dohodu a dobrovolníky z řad studentů. Kontakt s rodinnými příslušníky zprostředkováváme telefonicky a přes

Skype, veškeré aktuální informace jsou zveřejňovány na webu organizace. V případě změny zdravotního stavu či hospitalizace klientů jsou rodinní příslušníci informováni vedoucí zdravotně sociálního úseku či sociálními pracovníky.

Pečovatelská služba poskytuje v tomto období terénní služby v rozsahu základních činností. I přesto, že někteří nemocní pracovníci zůstávají v karanténě, poskytování úkonů probíhá u všech nasmlouvaných klientů a naše práce v terénu není omezena.

Testujeme opakovaně

V současné době probíhá v MSZS testování klientů i personálu antigenními testy, které byly dodány na základě mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví ČR. Aby bylo možné zajistit otestování všech zaměstnanců MSZS, tj. nejen pracovníků v přímé péči, ale i dalších provozních pracovníků (úklid, prádelna apod.) a lépe ochránit všechny klienty a zaměstnance, byly z prostředků zřizovatele nakoupeny další antigenní testy. Testování provádí kompetentní a zkušený zdravotnický personál.

Všichni věříme, že se nám podaří období nákazy zvládnout a bude možné povolit alespoň v omezeném režimu návštěvy seniorů v době vánočních svátků.

Michal Najbrt

PEČUJETE O SENIORA? POMŮŽEME!

- Staráte se o svého rodiče nebo partnera s demencí?
- Znáte někoho s Alzheimerovou nemocí ve svém okolí?
- Tušíte, že budete o někoho blízkého pečovat, a nevíte, co vás čeká?
- Potřebujete zjistit, na co máte nárok?
- Chybí vám informace?

Můžeme vám poradit a naše služby jsou zdarma. Víme, jak je péče o blízkého člověka náročná, a proto pro vás máme náš poradenský tým:

SOCIÁLNÍ PRACOVNÍK · PSYCHOLOG · PŘÁVNÍK
NEUROLOG · ZDRAVOTNÍ SESTRA · VÝZVOVÝ SPECIÁLISTA

Poradensství probíhá osobně, telefonicky i elektronicky (chat, e-mail).

KONTAKT PRO KOLÍN A OKOLÍ:
Veronika Maalíková
tel.: 725 925 181
kolin@demencia.cz

Můžete nás také osobně navštívit na našich ústředních:
demencia.cz/chat/

DEMENTIA

Město Kolín chce zakázat parkování dodávek na sídlišti...

Tahle zpráva na mě v týdnu „vykoukla“ z nějakého přehledu, kterými naše telefonní aplikace jen přetékají. Prý to bylo i na Nově – tak to bude pravda! Zkusil jsem si vyhledat na Nově tu reportáž a opravdu tam byla. Takže to není FAKENEWS, řekl jsem si a dál pokračoval v pátrání.

Shlédl jsem reportáž, kde vedoucí Odboru dopravy města Kolín Ing. František Pospíšil tento kontroverzní krok obhajuje, redaktori dali prostor lidem, kterým parkující dodávky vadí – jsou moc dlouhé, překážejí, nejde vyčouvat, když vedle mě stojí dodávka. Dali ale prostor i těm, kterým dodávky nevadí – jsou v podstatě stejně dlouhé jako osobáky, podnikám a mám v něm nářadí, nemám kde jinde dodávku zaparkovat... A do toho opět pan Ing. Pospíšil, že by dodávky měly parkovat v areálech firem. No a ti, co podnikají sami, ti holt mají smůlu.

Jako správný detektiv jsem pátral dál a našel jsem i článek ve Zpravodaji, ve kterém pan místostarosta Najbrt tento krok také obhajuje. Stěžuje si mimo jiné na to, že dodávky parkují špatně a dokládá to snímkem, který sem také přikládám. Píše také, že dodržování zákazu parkování dodávek bude kontrolovat Městská policie.

Jen mě tak selským rozumem napadá, že kdyby Městská policie kontrolovala parkování

standardně, nemohly by ty dodávky stát tak, jak je na té fotce a možná by se nemusel řešit ani žádný zákaz parkování. Ale ono je jednodušší to prostě zakázat, příčinami vzniku problému se nezabývat a následky také ne. Natož pak zkusit vymyslet a zrealizovat náhradní řešení.

Ve zmiňované reportáži TV NOVA je totiž také řečeno, že podobné opatření zavedli i v Karviné. A hele... Oni tam ti tamní radní mají přece jen jiný pohled na věc a všech pět pohromadě a když řekli to, že dodávky na sídlišti parkovat nesmí, řekli také: „Tady máte plac, kde si dodávky zaparkujte!“

A to je ten rozdíl, to je to, oč v Kolíně běží. Pokud už si někdo řekne, že zakáže parkovat živnostníkům před svým domovem, měl by jim také dát možnost zaparkovat někde jinde, pokud možno poblíž. Ale na to se v Kolíně nehraje. To není dost SMART.

Na závěr si vypůjčím jeden příspěvek ze sociální sítě Facebook, z Kolínského fóra. Tamní

diskutér to shrnul celkem trefně: „*Já prostě jenom nerozumím přístupu města celkově. Chtějí opravdu zlikvidovat drobné živnostníky, kteří bydlí na sídlišti? Podnikala někdy nějaká chytrá hlava v oboru, kde to bez dodávky nejde? Jaké řešení nabízí město svým občanům? Zamestání pod koberec. Populismus, za který zaplatí drobní podnikatelé.*“

Aktualizuji článek po pondělním Zastupitelstvu, kde jsem tuto otázku otevřel. Opravdu by mi nevadil zákaz parkování dodávek na sídlišti, kdyby město Kolín současně nabídlo lidem nějaké náhradní prostory pro parkování. Bylo mi ale řečeno panem starostou, že město Kolín rozhodně nebude za veřejné peníze budovat parkoviště pro soukromé podnikatele... Asi jsou to jiní podnikatelé, než ti ze „zóny“, pro ty město dělá leccos, dokonce i koordinátora svých aktivit pro průmyslovou zónu si neváhalo z veřejných peněz najmout.

*Martin Herman (ANO 2011)
zastupitel města Kolín*

Parkování nákladních automobilů

Aniž bych chtěl pátrat po motivech pana Hermana, dovolím si stručně reagovat na některá tvrzení v jeho článku. Předně – kritizovaný zákaz parkování ve vybraných částech města se netýká dodávek, jde výhradně o nákladní automobily nad 2,5 tuny. Pan Herman se dále odvolává na tvrzení v TV NOVA, že podobný zákaz zavedli v Karviné, kde prý ovšem postiženým řidičům nabídli jiné místo. Ve skutečnosti omezili parkování v Ostravě-Porubě a žádné nové odstavné plochy tam nevybudovali. Prostě využívají stávající místa. Ani my na ostatních plochách mimo danou lokalitu nákladní auta nad 2,5 tuny neomezujeme. V závěru se pan Herman přimlouvá za náhradní prostory pro tato auta a kritizuje tvrzení starosty, že „Kolín rozhodně nebude za veřejné peníze budovat parkoviště pro soukromé podnikatele“. Upřesním, že ve skutečnosti jde o vyjádření moje, nikoliv starosty města. Pomiňme, že ve skutečnosti jde o vyjádření mé, nikoliv starostovo a že znělo trochu jinak. Co je podstatné? Skutečně si myslím, že

podporovat z peněz daňových poplatníků takto úzce vymezenou skupinu podnikatelů není správné. A musím odmítnout poznámku pana Hermana, že jsou to asi jiní podnikatelé než ti z průmyslové zóny. Pravda je taková, že k jejich kamionům přistupujeme stejně, i když nejde o sídliště. Ani v průmyslových zónách nemáme žádné odstavné plochy, které bychom jim dali volně k dispozici pro odstavení. Chceme, aby nákladní automobily zajížděly přímo do areálů firem, pro které jezdí, a tam také parkovaly.

Pokud jde o sídliště, dovolím si ještě připomenout, že omezení nákladních aut je jen prvním krokem ke zlepšení situace. Tím dalším je odstranění zhruba čtyřiceti dlouhodobě odstavených automobilů, ze kterých se stávají obydlí pro bezdomovce, případně z nich unikají provozní kapaliny na komunikaci či do zeleně. Problém s odtahy a následnou likvidací vraků nám umožní řešit nově vybudované záchytné parkoviště na Zálábí.

Michal Najbrt

Dušičkové věnečky

Děkuji městu Kolín za pozornost k Památce zesnulých, kterou věnovalo rodině Kroutilové a Knirschově. Byli to moji velcí přátelé, pravidelně o jejich hroby na kolínském hřbitově pečují. Proto mne velmi mile překvapilo, když jsem na hrobech našla věnečky ze stříbrného smrku s bílou stuhou „*Vzpomínáme, město Kolín*“. Obě rodiny byly v Kolíně velmi vážené, Knirschům, kteří nyní žijí v Americe, patřil například dům, ve kterém je v současnosti Úřad práce, dříve Okresní výbor komunistické strany, a který přes mnohá úskalí nikdy nezískali zpět. Z rodiny Kroutilů žije pan doktor Stern, který je primářem na ARO ve Fakultní nemocnici Královské Vinohrady. Všem jsem volala, zpráva je moc potěšila, též děkuji a váží si toho.

Alžběta Tichá

SEDM DNÍ V TÝDNU

Hygiena. Instituce, která je od jara letošního roku zatížena od rána do večera, sedm dní v týdnu. Je místem důležitých informací, cenných rad i permanentního stresu. Jaká je situace v Kolíně? To jsem se vydala zjistit do kanceláří protiepidemického oddělení.

„*Epídu*“, jak se tomuto oddělení slangově říká, vede Bc. Klára Smetanová, DiS. Její oddělení sleduje především výskyt a povahu nálezů, příčiny a podmínky jejich vzniku a šíření v lidské populaci a zabývá se i jejich prevencí, potlačováním a eliminací. Výstupem pak bývají konkrétní epidemiologická opatření jak ve smyslu preventivním, tak i represivním. „*Podněty a stížnosti obyvatel, orgánů státní správy a samosprávy v oblasti prevence výskytu a šíření infekčních onemocnění, jako je např. přemnožení potkanů, lezoucího hmyzu (švábi, rusi, štěnice...) nebo podněty k provozu zdravotnických zařízení a zařízení sociálních služeb či výskyt infekčních nemocí, musíme vyřídit bezodkladně*“, vysvětluje Klára Smetanová.

Ve standardním režimu patří k nemocem, které se na protiepidemickém oddělení nejčastěji šetří, takzvané alimentární infekce, mezi něž nejčastěji patří salmonelózy a kampilobakteriázy. Mezi dalšími nálezami dominují rotavirové infekce, infekce způsobené klostridii, ale také například virové hepatitidy a antropozoonózy, jako je lymeská borelióza, dále středoevropská klíšťová encefalitida či toxoplazmóza.

V současné době kapacitu oddělení pohlcuje z devadesáti procent covid-19. „*Na oddělení jsme tři, se mnou ještě kolegyně Pavlína Šedínová a Klára Šuková, DiS. Pracujeme dvanáct hodin denně, od šesti do šesti. Děláme i v sobotu, neděli, ve svátcích, sedm dní v týdnu, pořád. Naštěstí máme k sobě proškolené kolegyně z ostatních oddělení, které se po tuto těžkou dobu staly*

také „epidačkami“. Nově jsme do našeho kolektivu přijali také pět dobrovolnic,“ pochvaluje si vedoucí. „*Díky nim máme nastavený plán tak, že se o víkendech střídáme a některé z nás si mohou alespoň trochu odpočinout.*“

Volá hygiena

Činnost pracovníků hygieny má svůj řád. Telefonují a k tomu vedou neskutečné množství administrativní agendy. Vše začíná informací textovkou od laboratoře, kde výsledky ukáží, že se testovaný nakazil koronavirem. Dříve lidé po absolvování testu čekali na telefonát, teď už je situace lepší. Prvotní informaci se dozvědí z esemesky, která jim přijde nejdříve do 48 hodin po odběru.

„*Zprávu laboratoř zadává také do centrálního registru, který je hlavní „spojkou“ mezi hygieny, laboratoři a nově i praktickými lékaři,*“ vysvětluje Klára Smetanová. „*Současně se data stahují k nám do systému ISIN (informační systém infekčních nemocí) a následně se překlápí do portálu chytré karantény. Program je bohužel tak zahlcený a přetížený, že k nám se informace propisují nejdříve druhý den. Někdy se stane, že to trvá i více dnů, a někdy se stane i to, že se propíše až po uplynutí inkubační doby prodělaného onemocnění. A to je největší problém, který tu máme. Ten časový rozestup mezi informací z esemesky testované osobě a naším voláním nemocnému. Teoreticky by měli po zadání výsledku z laboratoře vidět záznamy v jeden moment všichni, ale prakticky se to*

neděje. Nemohou za to zaměstnanci na hygieně, chyba je v přehlceném informačním systému.“

Telefonáty spojené s pozitivně testovanou osobou si hygiena pracovníčně rozlišuje na první a třetí hovor. V prvním hovoru volají nemocnému. Zjišťují, jaké má obtíže, kdy mu začaly, kde pracuje, jakého má praktického lékaře, a další informace. Vše se sepiše do tzv. depistážního archu v rámci systému chytré karantény. Hygienička během rozhovoru vyhodnotí situaci a dotyčnému nařídí desetidenní karanténu. Na praktického lékaře se pak nemocný obrací jen se žádostí o vystavení pracovní neschopnosti.

Klára Smetanová doporučuje: „*Při potížích s dýcháním, tlaku nebo bolesti na hrudi není rozumné spolehat se na brufen či jiná analgetika. Zhoršení stavu může přijít z minuty na minutu. Vyplatí se neváhat a zajistit si lékařskou pomoc.*“

Kmenové zaměstnankyně „epídy“ Pavlína Šedínová a Klára Šuková. Díky dobrovolnicím a kolegyním z ostatních oddělení mají konečně občas o víkend i volno.

Součástí prvního hovoru je také trasování neboli uvedení dalších kontaktů, zejména rodinných příslušníků a nejbližších přátel či spolupracovníků v zaměstnání. Mezi okolnosti ovlivňující intenzitu rizika takového kontaktu patří například doba kontaktu, která je ve vnitřním prostředí minimálně 15 minut, použití ochranných prostředků dýchacích cest či rozestup mezi osobami. Osoby v rizikovém kontaktu se trasují i tři dny před propuknutím příznaků u infikované osoby, jelikož už v této fázi může být nemocný infekční. Třetí hovor se týká vytrasovaných kontaktů a většinou ho obstarávají dobrovolníci, trasovací callcentra.

Prvořadým úkolem hygieny jsou první hovory, které mohou trvat různě dlouhou dobu. „*Jeden máte hotový za pět minut, jiný trvá půl hodiny – dle počtu dalších trasovaných osob. Máme i padesátiminutové hovory.*

Lidem často děláme vrbu, říkají nám o svých problémech, protože lékaři často nemají čas je vyslechnout a ani v rodině příliš nekomunikují. Mají v hlavě zmatek, protože platných opatření je velké množství a mnozí se v nich nevyznají. Mají také různé osobní problémy, se kterými potřebují poradit. Starší lidé třeba řeší, kdo jim nakrmí kočku, když budou v nemocnici apod.,“ shodují se kolegyně na oddělení. K hovorům se pak přidává spousta administrativy. Případem jednoho člověka je mnohdy nutné zabývat se třeba šestkrát.

Druhá směna

Dobrovolnice pomáhají stálým zaměstnankyním hygieny už měsíc. Ve všední dny v průměru tři hodiny denně a o víkendu pak celý den.

„Koukala jsem na zprávy a slyšela jsem, že se opět přibližujeme situaci na jaře, že je potřeba pomoci a že různá města vysílají dobrovolníky. A tak mě napadlo, že se musíme taky nějak zapojit. Na krizovém štábu si paní Smetanová z hygieny postěžovala, že má absolutní nedostatek lidí, že nestíhají,“ popisuje začátek spolupráce vedoucí sekretariátu radnice Jiřina Holubová. „S hygienou máme v Kolíně dobrou spolupráci, tak bylo nasnadě se propojit.“

„Chtěla jsem se nějakým způsobem zapojit a byla jsem ráda, že jsme měly s Jiřinkou stejný

nápad. Pomoc nabídla i Jana Červinková, která nám jaře pomáhala s šitím roušek, a Marika Soukupová,“ doplňuje místostarostka Kolína Iveta Mikšíková. „Další lidi jsme už neoslovovaly. Pro hygienu to bylo dostatečné, pro víc dobrovolníků by ani nebyla technika.“

Než se mohly dobrovolnice aktivně zapojit, prošly zaškolením a po něm nějakou dobu sledovaly, jak vyřizují telefonáty kmenové zaměstnankyně. Samostatně pak začaly s tzv. třetími hovory. V nouzi k nim později přibraly i počáteční kontakty. „Většinou jsou ty hovory pozitivní, někdy se i zasmějeme,“ říká Jana Červinková. „Víte – já běhám, říkal mi jeden pán,“ vzpomíná místostarostka. „Řekla jsem, že to máme společné. A nepůjdeme si zaběhat, navrhl, až budu zdravější?“ „Já dostala také nabídku,“ přidává se Jiřina Holubová. „Pán, u kterého jsem zjišťovala, jestli je už bez příznaků, se mě nakonec zeptal, kolik budu mít ještě hovorů. Sice byla sobota, ale ujistila jsem ho, že budu volat až do večera. Ani to ho neodradilo. No tak až dovoláte, pravil, tak bychom mohli jít na rande.“

Pak jsou ale hovory nepříjemné a část z nich smutná. Bývají to situace, kdy v rodině mají někoho, kdo na covid zemřel. „Jedna paní mi plakala do telefonu. Zemřel jí manžel, nemohla ho ani naposledy vidět, nemohla se s ním rozloučit, nemohl mít důstojný pohřeb. Jak to prý má udělat, že se s ním chtějí rozloučit jeho

přátelé. V tu chvíli vám chybí slova,“ přiznává Iveta Mikšíková. „Někdy, když vidíte ročník narození, tak se vám už nechce volat, bojíte se, co se bude dít na druhé straně telefonu.“

Také Jiřina Holubová má podobnou zkušenost. „Vytdáte další číslo s dobrým naladěním po předchozím milém hovoru. Mám tady vás a pána. Jak vám je? A paní na druhé straně odpoví – pán už zemřel... Myslela jsem si, že s přibývajícím dnem a zkušenostmi bude volání jednodušší, ale není to pravda. Obavy z toho, co se dozvíte, spíše rostou.“

Ohrožení senioři

Nejohroženější skupinou jsou starší lidé se sníženou imunitou. V našem okrese už proběhla epidemie ve dvou zařízeních a v současné době probíhá ve čtyřech dalších.

„Je velice důležité informovat nás neprodleně po zjištění příznaků odpovídajících koronavirové infekci i po potvrzené pozitivitě u klientů nebo zaměstnanců, abychom mohli situaci rázně a rychle řešit,“ zdůrazňuje hygienička.

Objekt je v takovém případě okamžitě uzavřený. Ruší se ambulanti zařízení, zásoby a jiné provozní věci se přebírají ve venkovním prostoru, provádí se plošné testování všech osob, které v daném zařízení působí. Pokud je to možné, oddělí se nemocní od zdravých po patrech, případně jiných částech zařízení.

Tým dobrovolnic, které na hygieně pomáhají s telefony a trasováním. Nahoře zleva Iveta Mikšíková a Jana Červinková, na spodních fotografiích Jiřina Holubová a Marika Soukupová. Vše dělají ve svém volném čase po práci. Někdy z kanceláře hygieny, někdy se připojují z domova.

Klára Smetanová, vedoucí kolínského protiepidemického oddělení, je v práci v podstatě permanentně. „Chtěla bych moc poděkovat rodině a hlavně manželovi, který mě zastupuje v domácnosti, dělá učitelku apod.“

Pozitivní zaměstnanci se izolují v domácím prostředí, negativní se v ochranných oděvech a pomůckách starají o nemocné.

Tato opatření mohou riziko další nákazy hodně snížit, ale reakce musí být rychlá, upozornění musí přijít včas. „Vše je o lidech a jejich zodpovědnosti,“ říká Klára Smetanová. „V některých situacích jsem tu i plakala. To byl například případ jednoho soukromého zařízení na Kolínsku, kde byli pozitivní všichni pacienti a půlka personálu. Zemřelo šest pacientů, kteří už byli v terminálním stavu nebo na paliativní léčbě. Když jsme zjistili v průběhu hospitalizace v Oblastní nemocnici Kolín a.s. u klienta pozitivitu, bohužel se jednalo už o druhý pozitivní případ toho zařízení, hned jsme zareagovali, ale to už byla infekce v něm rozšířená.“

V této souvislosti hygienička naopak chválí ředitele domova pro osoby se zdravotním postižením v Doubravčicích pana Tomáše Kehera. „Na něm je vidět, že touto profesí žije. On tam s klienty bydlí, dělá jim společnost, je to z mého pohledu člověk na pravém místě. I když jde o komerční zařízení, ředitel i personál tam pro klienty dělají první poslední. Stejně tak musím zmínit i vrchní sestru Danielu Hanzálkovou z Domova pro seniory v ulici Nad Zastávkou, je rovněž skvělá. Spolupráce s ní byla nadstandardní a podle mne se nám díky tomu podařilo situaci v domově zvládnout velmi dobře. Na vrchní sestře stojí veškerý provoz, jak se vše bude dělat, jak to bude probíhat. A před ní opravdu klobouk dolů.“

Kam na odběry?

V okrese Kolín jsou v tuto chvíli dvě odběrová místa – v Kolíně v areálu nemocnice a nově, na podnět kolínské KHS, také v Českém Brodě. Postup objednání najdete hned v úvodu webových stránek kolínské nemocnice. Nejvhodnější doba pro testování je tři až pět dní od objevení prvotních příznaků. Testují se i děti, bez rozdílu věku. Právě ty jsou častými přenašeči viru, i když nemají žádné příznaky. „Nedávno jsme řešili situaci v mateřské školce, kde byla pozitivní paní učitelka. Děti z její třídy šly hromadně na odběry a vyšlo jich patnáct pozitivních z pětadvaceti,“ udává Klára Smetanová.

Buďte doma

Od začátku března máme na okrese Kolín přes čtyřicet úmrtí. Někdo zemře na covid, spousta lidí s covidem. Nyní v okrese Kolín denně evidujeme kolem 130–140 pozitivních, o víkendu kolem stovky. Je opravdu zapotřebí dodržovat všechna vyhlášená opatření, i když se třeba sami necítíme ohrožení.

Základem všeho jsou pravidla tří R – mytí rukou, roušky, rozestupy. Nechodte zbytečně do obchodů (zůstat doma by měli zejména senioři!) a noste roušky správně. Rouška pod nosem je úplně k ničemu. Doporučuje se rovněž vyhodnotit situaci, kam jdete, a adekvátně tomu zvolit ochrannou po-

můcku. Někam stačí rouška, ale do rizikových míst je vhodná nanorouška či respirátor. Zlepšujte si stav imunitního systému vhodnou stravou obohacenou o ovoce a zeleninu, příp. užíváním vitamínů, zejména vitamínu C a D. Chodte na procházky, běhejte, zkrátka se hýbejte (i doma se dá cvičit). Pohyb vyplavuje endorfiny (hormony štěstí), které vyvolávají psychickou pohodu a zbavují stresu, což je pro imunitní systém velmi důležité. A zejména nemějte pořád zapnutou televizi, nenechte se děsit neustálým přívalem zpráv z černé koronavirové kroniky. Na světě jsou i veselejší věci, dobrá nálada je půl zdraví. Buďte pozitivní. A zůstaňte negativní.

(údaje v textu jsou aktuální k datu 12. 11.)

Hana Morová

Nejčastější covidové příznaky:

- bolesti hlavy
- bolesti zad a žeber
(ženy často bolí v kříži)
- nechutenství, průjmky a bolesti břicha
(zejména senioři)
- rýma
(spíše v dutinách, nejde vysmrkat)
- bolesti za očima
- ztráta chuti a čichu
- teploty, i kolísavé
- bolesti kloubů a svalů
(pocit, že nemůžete vůbec vstát)
- obtíže s dýcháním

SDÍLENÉ PROSTŘEDÍ MĚST A LIDSKÉ POTKÁVÁNÍ

Dnes to nebude o architektuře, ale o životě a o městě. Jako asi každý, kdo Kolínem prochází, mám i já své malé rituály spojené s určitými místy.

Na jednom místě si někdy kupuji kávu, na jiném pečivo a na dalším se stavím např. u výlohy knihkupectví. Pořád ještě čtu tištěné věci. Přestože vím, jaká vládní omezení platí, automaticky zamířím ke vstupu a pak zjistím, že je zavřeno. Když teď vidím zavřené provozovny, uvědomuji si množství a bohatství jimi nabízených služeb. Uvědomuji si, jaký to byl hezký čas, který umožňoval vzít osud do svých rukou a třeba jen drobně podnikat. Mít radost z každodenního styku se zákazníky a jejich spokojených úsměvů. To byl mnohdy onen motor, který drobné podnikání poháněl a byl odměnou těm, kterým stálo za to udržovat svou živnost i jen za cenu splacení provozních nákladů a drobného výdělků. Že by měli mít uspořeno na několik měsíců bez činnosti dopředu, tehdy bohužel ještě nevěděli. Když vidím zavřené výlohy, je mi smutno. Premýšlím, kdo se ke svému podnikání bude schopen vrátit a kdo ne. Je zřejmé, že ona bohatost v parteru města možná prořídne. A to

není moc dobrá zpráva. Drobné podnikání, drobné živnosti a jiné soukromé aktivity obyvatel veřejný prostor nejen obohacují, ale umožňují díky své ekonomické stránce např. vlastníkům nemovitostí tyto stavby renovovat a upravovat. Živé a zdravé město má své ekonomické náklady, které je potřebné rozumně a pravidelně plánovat a hradit. Pevně doufám, že v tomto současné krize mnoho paseky nenadělá.

Koronakrize nadále ovlivňuje náš život, naše denní návyky, naše rituály a zřejmě to nějaký čas potrvá. Budeme se s tím muset nějak vypořádat. Naše děti jsou v podstatě většinu tohoto roku uzavřené na domácím distančním vyučování. Jak se s tím skutečně dlouhodobě vyrovnají, zatím nevíme a neví to ani oni sami. Čeká nás mnoho úkolů. Nastartovat znovu způsob společného sdílení, které jsme měli rádi. Podpořit ty, kteří tak budou činit. Nejenom ekonomicky, ale třeba tím, že se vrátíme k návštěvám provozoven a služeb, které jsme měli rádi. Jinak nám nezůstane nic jiného, než sednout do auta a vyjet si do nákupních center. Ona to, zdá se, přežijí nejlíp. Ale to už není město.

Koronakrize a její čas mohou však mít omezené i své pozitivní stránky. Ukazují nám, jakou důležitost má – i přes všechny technologické

vymoženosti on-line komunikace – obyčejné lidské potkávání a pospolitost. Ukazuje nám, že např. obyčejný rituál každodenního chození někam do práce za kolegy je pro naše psychické nastavení nesmírně důležitý. Udržují se tak naše sociální schopnosti vnímání jiných životních osudů a naplnění. Rozšiřuje se naše vnímání společně sdíleného prostředí. A takovým prostředím bezpochyby město je. Zdravé město toto sdílení podporuje. Podporuje ho např. tím, že se snaží rozvíjet a upravovat veřejný prostor, budovat nové veřejné stavby a kultivovat ty stávající. V Kolíně se takové aktivity našťastí stále dějí a to je dobře. Za ty aktuální mohu zmínit např. výstavbu nové sportovní haly v Borkách, nové hřiště v Seifertově ulici anebo dokončený a nedávno otevřený veřejný park v prostoru bývalých parkánů okolo chrámu sv. Bartoloměje, tzv. Bartolomějské návrší. Kolín tedy nabízí množství míst, která je anebo bude možné navštěvovat i v dobách různých omezení. Třeba jen proto, abychom načerpali novou energii do svého konání.

Přeji vám všem pevně zdraví a hodně energie.

*David Mateáško
architekt města Kolína*

Koronakrize mnohé zavřela. Ale některá staronová kolínská zákoutí se naopak otevřela všem

V BOUŘI SE POZNÁ KAPITÁN

Oblastní nemocnice Kolín je jednou z pěti velkých nemocnic založených Středočeským krajem. Jejím ředitelem je od roku 2008 Petr Chudomel. Setkali jsme se s ním krátce po ránu. V té době už si stačil přečíst novinky ze zpravodajských serverů a prolístovat čtyři deníky, které mu ležely na pracovním stole. V některých si mohl zkontrolovat informace, které médiím sám poskytl. Nemocnice včetně té kolínské jsou v pandemické době místy, na která mají novináři zaostřeno.

Nakolik vás zaměstnávají odpovědi na dotazy z médií?

Různí reportéři mě kontaktují prakticky každý den, chápu, že reálné informace jsou pro ně i pro veřejnost důležité.

Než se dostaneme k aktuální situaci, zeptám se na něco zdánlivě samozřejmého. Řada Koliňáků si myslí, že nemocnici zná, většinou však její velikost a význam podceňují. Co byste o ní řekl řekl vy?

Jsme takové město ve městě s mnoha pavilony a komunikacemi. Máme svoji kuchyň i poštovní podatelnu. Musíme si být schopni v případě výpadku vyrábět elektrinu. Rozpočet nemocnice je větší, než má samotné město Kolín – téměř dvě miliardy. Ročně máme přes 35 tisíc hospitalizovaných. Je to obrovské číslo, právě tolik je i obyvatel Kolína.

Nejste i jedním z největších zaměstnavatelů v regionu?

S výjimkou automobilky jsme určitě největší. Přímou v Kolíně máme 1 300 zaměstnanců, spadají pod nás ale i další stovky lidí v nemocnici v Kutné Hoře a léčebně dlouhodobě nemocných ve Vojkově, takže celkem zaměstnáváme přes 1 600 lidí.

Ředitelem nemocnice jste dvanáct let, které roky byly nejtěžší?

Těžké roky jsem prožil v době hejtmana Ratha. Měli jsme připravené projekty, které se v důsledku jeho aféry zastavily, protože na ně nebyly peníze. Rozvoj nemocnice to v dalších letech poznamenalo a zpomalilo. Současná pandemická situace je ovšem bezprecedentní, to se nedá srovnat s ničím, co jsem zažil, a nikdy v historii to nezažila ani naše nemocnice. Pro současnou pandemickou situaci

by bylo určitě vhodnější, kdyby nemocnice nebyly postaveny jako monobloky, ale jako před sto lety ve formě pavilonů. Lépe by se zvládalo třídění a izolace infekčních pacientů. Na druhou stranu disponujeme léky, přístroji a znalostmi, které jsou velmi drahé, a proto se musí koncentrovat. Ideální model neexistuje.

Jak nemocnice nyní funguje?

Nemocnice pracuje v pandemickém režimu. Máme krizový štáb, který nemocnici řídí. Je v něm devět osob, kromě vedení nemocnice například i primář interny, ARO či vedoucí skladu zdravotnického materiálu. Významnou roli v něm zastává ústavní epidemiolog. Operace, kromě neodkladných, jsou zrušené, což ovšem zdaleka neznamená, že by se život na operačních sálech zastavil. Pouze se zpomalil na polovinu. Uvolněný personál, sestřičky i lékaři, pomáhají u pacientů s covidem. Kromě

Foto: Hana Morová

Petr Chudomel je v pozici ředitele nemocnice dvanáct let. Přiznává, že po 22 letech denodenní náročné práce chirurga, ho kancelářská činnost stále baví.

Foto: Stanislava Kubířcová

Krizový štáb nemocnice se schází dle potřeby, v kritickém období to bylo i denně. Zúčastňují se ho kromě ředitele Petra Chudomela také jeho zástupci Pavel Hoffmann a Roman Uhlík, hlavní sestra Irena Šandová, primář ARO Martin Nováček, ústavní hygienička Jaroslava Jirků, Emilie Niedobová, primářka interního oddělení (na fotce chybí) či asistentka Stanislava Hamouzová.

jednotky intenzivní péče (včetně oddělení ARO) se nám podařilo transformovat i dalších sedm oddělení, jako třeba ortopedii, kožní, rehabilitaci, gynekologii či internu, kam pacienty s covidem podle závažnosti umísťujeme. Personál je skvělý a tuhle rošádu zvládá výborně. Všechny moc obdivuji a děkuji jim.

Některé nemocnice jsou přeplněné a volají o pomoc, jiné, třeba v Praze, mají stovky míst volných. Jak je na tom Kolín?

Jsme někde uprostřed. Denně přijímáme deset až dvacet nových případů a podobný počet propouštíme do domácího léčení. Neleží tu tedy stále stejných sto patnáct pacientů, ale každé tři dny se zhruba třetina vymění. Obvyklý scénář je ten, že se lidé léčí doma, a když už to nemohou udýchat, přicházejí k nám se známkami zápalu plic. Během týdne se zlepši natolik, že je můžeme propustit. To se ovšem netýká vážnějších případů.

Chodí teď do nemocnice na běžné ošetření méně lidí?

Ambulantních ošetření máme okolo půl miliónu ročně. Pokud to zprůměrujeme, tak nám do nemocnice přichází denně okolo 1 400 pacientů. Kolik lidí sem chodí v tyto dny, vám přesně neřeknu, ale ta čísla budou menší. Na druhou stranu ambulance fungují s minimálním omezením. Lidé už se osmělili a přichází jich víc než na jaře. Tehdy se nemoci covid báli víc než dnes.

Prý jste sám prodělal covid-19. Zůstal jste odříznutý od dění v nemocnici?

Celá naše rodina covid prodělala s lehkým průběhem. Izolace byla nepříjemná a dlouhá, jednou za tři čtyři dny přijela dodávka s potravinami a to byl náš veškerý sociální kontakt. Tak jsem si to nahrazoval prací z domova (smích), abych z ní nevypadl. Nemyslím tím, že jsem nepostradatelný, ale chtěl jsem být on-line...

Jak v Kolíně probíhá testování? Kolik lidí zvládnete denně?

Na jaře bývalo padesát testů denně, dnes je to šestkrát nebo sedmkrát tolik. Odběrů na žádanku od lékaře děláme během dvanáctihodinové provozní doby běžně okolo tří set, ale i více. On-line objednávací kalendář funguje dobře, čekací doba na test je obvykle tři dny. Když ale někdo se žádankou přijde bez objednávky, tak ho samozřejmě neodmítáme, jen musí chvíli počkat. Testujeme i samoplátce, ale z jejich strany není velký zájem, zřídka kdy jich přijde víc než patnáct. Orientační testy, které jsou pro seniory zdarma, děláme jeden dva denně. Tam to ale v současné fázi šíření viru populací postrádá valný smysl, určitě je lepší, když zrovna tahle skupina lidí sedí doma.

Odběrová místa jsou v nemocnici dvě?

Ano. To centrální, hned u vchodu do nemocnice, je určené pro samoplátce a rychlotesty z krve. Chodí sem i větší skupiny dětí, které jsou v karanténě např. kvůli onemocnění spolužáka. Operativně posílíme odběrový tým a odbavíme je ve velmi krátké době. Osoby, které mají zřejmé příznaky nemoci, jsou pak testovány v buňce za internou. Otevírací doba od sedmi do sedmi dostačuje, navíc máme i soboty a neděle. I tam jsme tým posílili a je to znát.

Kolik má kolínská nemocnice celkem lůžek a kolik jich bylo nutné vyhradit pro pacienty s covidem-19?

Celkem máme 560 lůžek a 460 jich lze použít univerzálně. Z tohoto počtu jsme vyčlenili 170 lůžek pro covidové případy. To je naše krajní mez. Zatím máme hospitalizovaných kolem 115 případů, závažný průběh mívá necelých patnáct procent pacientů, umělou plicní ventilaci potřebuje tak polovina z nich.

Foto: Hana Morcová

S Petrem Chudomelem jsme navštívili internu v pavilonu E. Na snímku vlevo je s covidovými lékaři a také mladým pomáhajícím medikem. Vpravo staniční sestra Vanda Landová u nástěnky s fotografiemi zdravotních sester oddělení. Jak vzácná je teď vzpomínka na sestřičky v běžném pracovním oblečení a nezakrytým obličejem.

Foto: Hana Morová

Zdravotní sestry na oddělení interny, pavilonu E. Ten se stal prvním, kde byli od jara hospitalizováni pacienti s covid-19. V maskách nemohou téměř dýchat, po dvou hodinách jsou úplně propocené a musí do sprchy. Kromě ošetřování izolovaných nemocných se staly i psychology, což není vůbec snadné. Přes to všechno jim nechybí úsměv a vlídnost je jim vlastní. Mají náš absolutní respekt.

Kyslíku máte dost?

Denně spotřebujeme pro nemocné s covid-19 přibližně 1,5 tuny kapalného kyslíku, což je oproti normálu sedminásobná spotřeba. Dnes dáváme do provozu další zařízení, díky kterému zvedneme výrobu kyslíku na dvě tuny denně. V normálních časech nám stačí dvě stě kilo.

Jak pacienty s covidem léčíte? Dostávají kromě kyslíku i dávky remdesiviru a silná antibiotika?

Všude na světě se u nemocných s covid-19 uplatňuje stejný přístup, který se ovšem v různých stádiích nemoci může lišit. Základem je kyslík a kromě toho, co jste jmenoval, využíváme i kortikoidy či ozařování poškozené oblasti na hrudníku laserem. Všechny léky i prostředky máme v dostatečném množství k dispozici.

Léků je dost, ale zdravotníků málo. Nemám pravdu?

Bohužel ano. Z důvodu pandemie není v práci skoro stovka zaměstnanců. Někteří mají covid, a jsou tedy izolováni, jiní jsou v karanténě nebo musejí být doma s dětmi. Bylo by to ještě horší, kdyby nefungovala škola pro děti pracovníků Integrovaného záchranného systému v Kolíně. Za to jsme městu Kolín opravdu vděční. Služby na odděleních zvládneme i díky tomu, že nám vypomáhá sedmadvacet zákyň zdravotnické školy a jejich učitelky a několik mediků.

Personál vám prý chybí, i když není pandemie. Je to tak?

V Kolíně nám chybí lékaři na neurologii, do Kutné Hory hledáme primáře interny, ale

plošný nedostatek lékařů nemáme. V případě sester je to horší, ve stavu jich chybí cca deset. Z dlouhodobého pohledu jsme ovšem v nejlepší personální kondici za posledních osm let. K překvapivému zlepšení došlo až v poslední době. V září a říjnu jsme přijali devětadvacet nových sester, absolventek zdravotnické školy. Tak nám to snad vydrží.

Jak vaši lidé zvládají péči o nakažené pacienty?

Personál z jiných oddělení než z interny byl zprvu nejistý, protože na práci s infekčními pacienty nebyl zvyklý. Rozdíl oproti jaru je však velký. Všichni vědí, co mají dělat, a máme i dostatek ochranných obleků a pomůcek. Zaměstnanci si vyzkoušeli, že naše dýchací masky a respirátory opravdu fungují, a ani v těch nejinfekčnějších provozech nemáme větší nemocnost. Lékaři z ortopedie, rehabilitace, chirurgie, gynekologie a jiní, kteří vypomáhají u covidových případů, si museli zvyknout, že léčí mimo svoji odbornost, a osvojit si jiné léčebné postupy. K dispozici mají stručný manuál a snažíme se, aby na všech covidových odděleních měli po ruce internistu.

Proměnila pandemie váš kolektiv?

V bouři se pozná, kdo je kapitán. To se v této krizi ukázalo na jednotlivých odděleních celkem zřetelně. Je to zkouška lidských povah, schopností řešit problémy a mezilidských vztahů. Při takovém nasazení události krystalizují velmi rychle, věci se urychlují a kolektiv se stmelí – má-li zdravé jádro. Poděkovat chci veškerému personálu, od pracovníků na jednotkách intenzivní péče až po sestry v laboratořích. Ať s covidem pracují, či nikoli.

Od poloviny září je v nemocnici zákaz návštěv s výjimkou krátkých návštěv u dětí. Jak to nemocní a jejich blízcí snášejí?

Nemám pochyby o tom, že fyzický kontakt s blízkými podporuje uzdravování pacientů a zlepšuje jejich psychický stav. Riziko nákazy je však velké. Návštěvy jsou tedy za přísných podmínek možné na dětském oddělení a u těžce nemocných to řešíme individuálně. Přítomnost u porodů je samozřejmě také výjimkou.

Těšíte se na odpočinek, až se pandemie přezene?

Obávám se, že nebude čas na oddech. Začneme objednávat pacienty, kteří dostali odklad. To jsou ti, kterým odpadl termín operace kolena, kyčlí, žlučníku, žilních městků a dalších.

(rozhovor se uskutečnil v úterý 3. listopadu)

Vladimír Sládek

MUDr. Petr Chudomel, MBA (58 let)

- narodil se v Čáslavi, kde vystudoval gymnázium, v roce 1986 promoval na Fakultě všeobecného lékařství UK v Hradci Králové, je absolventem Academy of Health Care Management s.r.o. s titulem MBA (2012),
- v letech 1986-1994 působil jako chirurg v nemocnici Čáslav,
- posledních 26 let pracuje v Oblastní nemocnici Kolín, 1994-2008 jako chirurg, z toho dva roky jako vedoucí lékař operačních sálů a další dva roky jako vedoucí lékař JIP,
- od roku 2008 je ředitelem kolínské nemocnice,
- je ženatý, má tři děti,
- rád běhá a hraje na kytaru.

Před dvěma lety jsme po celé zemi velkolepě slavili sto let od vzniku samostatného československého státu. Letos, v roce 2020, je situace jiná, zvláštní. V předvečer státního svátku položili věnec a květiny u sochy T. G. Masaryka před gymnáziem pouze zástupci vedení města Michael Kašpar, Iveta Mikšíková a Petr Kesner společně se zástupci skautů a Klubu vojenské historie ČSLA. Žádná veřejnost, žádná čestná stráž, sokolové, hudba, státní hymna. Skromnost je v dnešní době na místě. Ale to důležité stále platí. **NEZAPOMÍNÁME.**

11. listopadu si připomínáme Den válečných veteránů. Je to připomenutí 11. 11. 1918, kdy bylo v 11 hodin podepsáno příměří mezi Francií a Německem. Definitivně tak skončila Velká válka s více než 20 miliony mrtvých, po které zůstal v snad každé vesnici v Evropě pomník padlým vojákům. Připomínáme si také životy všech, kteří bojovali za naši svobodu a samostatnost. Symbolem je vlní mák. Kolínskou tradicí pak položení květin a zapálení svíček u pomníku v parčíku u soudu.

Na radnici máme dveře v novém hávu. Restauraoval je pan PhDr. Daniel EBEL se svým týmem pod dohledem Národního památkového ústavu a oddělení památkové péče na stavebním úřadu. Barevný odstín byl vybrán porovnáním několika vzorků s druhými slavnostními vstupními dveřmi do radnice.

Tuhle stránku Zpravodaje věnujeme pětileté Rozárce Pavlíkové z Kolína, která vloni onemocněla specifickou rakovinou jater. Prodělala čtyři operace a řadu chemoterapií. Letos v září se pro ni běžel charitativní závod Běhej Borky. Teď, zhruba po dvou měsících, nám její maminka napsala tu nejkrásnější zprávu.

Milí přátelé, po nekonečně dlouhém čekání na výsledky Vám s velikou radostí můžeme oznámit, že Rozárka si své zdravíčko vybojovala zpět. Pevně věříme, že i každá další kontrola dopadne pro ni takto dobře. Věra Pavlíková, maminka

Všichni tito lidé se starali o to, aby závod Běhej Borky proběhl, jak má. Dělali to s radostí a zadarmo a přáli si jedině. Aby Rozárka byla opět zdravá holčička.

DISTANČNÍ VÝUKA NA ŠKOLÁCH

Jakým způsobem se vaše škola vyrovnává s distanční výukou? Pomáhá Ministerstvo školství, pomáhá město, nebo je vše na vás? Mají učitelé stejné postupy výuky dle jednotného metodického pokynu, či každý učí jinak a dle svých možností? Jaké jsou vaše osobní pocity z tohoto způsobu vzdělávání? Jak spolupracují děti, rodina?

Mgr. Bohumil Herčík, ředitel ZŠ Lipanská

Určitě nám pomohly zkušenosti z jara a většina učitelů, žáků i rodičů si již zvykla na tento druh výuky i komunikace. Pokyny a návody k práci z ministerstva samozřejmě máme, ale to hlavní je na učitelích, žácích a jejich rodičích, hlavně u těch nejmenších žáků. Učitelé při práci využívají jednotné postupy na platformě Google Meet, Čt edu, YouTube a našeho školního informačního systému Edupage. Děti pracují většinou dobře, problémy jsou s cca 2–3 % žáků. Rodiče si velmi pochvalují náš speciální distanční rozvrh, který umožňuje přehlednost, řád i plnění zdravotních hledisek. Spokojenost je i s výukou odpoledních hodin, kdy už jsou rodiče doma ze zaměstnání a na menší děti mohou dohlédnout. Nemá cenu brečet nad rozlitym mlékem, musíme se s tím poprat. Pokud pomínu žáky prvních tříd, kde je situace nejsložitější, tak si nemyslím, že by žáci nebyli schopni v budoucnu znalosti a dovednosti dohnat. Zásadní problém vidím v oblasti sociálních kontaktů, to se bude dohánět hůře.

Alena Hanková, 6.B ZŠ Mnichovická

Mgr. Hana Tvrđiková, učitelka ZŠ Ovčárecká

S distanční výukou na rozdíl od prezenční je všechno úplně jinak. Prvotní problémy byly s nulovou informovaností škol, co vlastně distanční výuka obnáší, jak by měla správně fungovat, aby byla co nejefektivnější. Dále se od začátku setkáváme s problémy technického rázu, kdy jak kantoři, tak rodiny musí zajistit funkční vybavení – internet, telefon, počítač, případně tablet – a ne vždy se to daří. V jarní vlně distanční výuky to byl velmi výrazný problém, který se na podzim částečně vyřešil investicemi ze strany ministerstva. Na naší škole je jednotný způsob výuky, komunikace, zadávání i odevzdávání úkolů, případně přezkušování vědomostí. Celou situaci to všem zúčastněným ulehčuje. Žáci přesně vědí, kdy bude probíhat další on-line hodina, co si na

ni mají připravit a jaké úkoly mají vypracovat. Pokud má některá rodina potíže s technikou, volíme alternativní způsoby komunikace a práce. Přesto se ojediněle najdou rodiny, které se do distanční výuky i přes maximální snahu učitelského kolektivu téměř vůbec nezapojují. Efektivita distanční výuky se i přes veškerou snahu učitelů, dětí i jejich rodičů ani zdaleka nepřibližuje kvalitě prezenční výuky. Největší slabinou je minimalizování sociálních kontaktů dětí a jejich vyučujících, které jsou pro osobnostní rozvoj dětí velmi důležité. Během distanční vyučovací hodiny se obvykle stihne výrazně méně práce než při přímé interakci ve škole.

Mgr. Jiří Vokřál, SOŠ a SOU stavební Kolín

Učitelé školy pracují podle metodického pokynu, který upravuje způsob distanční výuky na škole. Veškerá výuka probíhá v prostředí Google Suite. K synchronní výuce je využíván modul Google Meet, k zadávání učiva a jeho hodnocení pak modul Google učebna a g-mail. Ke komunikaci s rodiči je určen program Bakaláři. Podle našich zkušeností se do distanční výuky zapojila drtivá většina žáků maturitních oborů, u některých žáků učebních oborů se objevují problémy s materiálním vybavením či připojením domácností k internetu. Těmto žákům jsou poskytovány individuální konzultace.

Mgr. Hana Schifflerová, vedoucí učitelka

1. stupně ZŠ Lipanská

Mám mladší žáky, a proto s nimi pracuji ve dvou skupinách, dopoledne i odpoledne. Některé děti mají starší sourozence, tak raději využívají na výuku odpolední časy. Někteří rodiče také nejsou dopoledne doma a nechtějí nechat děti pracovat na svých počítačích bez dozoru. Také kolegyně učitelky jsou rády za odpolední výuku. Pracujeme on-line i off-line, ústně, písemně, píšeme testy, vyplňujeme pracovní listy a sešity, využíváme web www.skolakov.com, www.grammar.in či videa z Čt edu.

Mgr. Martina Hořejšová, učitelka ZŠ Mnichovická

Za poslední půlrok jsem si konečně dokázala jasně vytyčit hranice. V počátku mi výuka zabrala mnohem víc než osm pracovních hodin. Snažila jsem se perlit, nadchnout. Byla jsem přemotivovaná. Natáčeli jsme videa, učili se vytvářet interaktivní materiál, individuálně jsme reagovali na každého žáka a konkrétní odeslaný úkol, konali videokonference, objíž-

děli nezapojené žáky a rozdávali jim nakopírovaný materiál, starali se speciálně o žáky s integrací, poskytovali podporu rodičům, kteří se potřebovali vypovídat v těžké situaci. Stávalo se mi, že jsem ze strany zákonných zástupců dostávala rozporuplné zpětné vazby a požadavky na výuku. Jsou lidé zaměřeni na výkon, nezajímají je „soft skills“, chtějí dril, vše ostatní je pro ně málo. Jsou lidé, které zajímá, jestli jejich dítě kriticky hodnotí informace, dokáže formulovat myšlenky, používat jazyk tvořivě, argumentovat svůj pohled na věc, i ti mají svůj jasný názor na podobu výuky. A jsou lidé, kteří odmítají zodpovědnost za vzdělání svých dětí, a lidé, kteří ji přijímají, důvěřují svému dítěti i učitelce, komunikují své postřehy a potřeby. Trvalo mi pochopit, že se nemůžu zavděčit všem. Uvědomit si, že zanedbávám sebe, svoje děti a domácnost, abych co nejdokonaleji obstarala žáky a jejich rodiče. Trápila jsem se, když jsem i se 26 videohovory a zpracovanou následnou asynchronní výukou zjistila, že se někteří rodiče stejně obávají, že to nestačí. Dnes si uvědomuji, že dělám, co je v mých silách, názory rodičů vítám, ale nemohu se nechat roztrhat rozporuplnými požadavky. Tak dokážu udržet distanční výuku po dobu, která zatím není nijak omezená.

Mgr. Hana Holcmanová, ředitelka ZŠ Kmochova

Na naší škole zadávají pedagogové učivo přes Google učebnu, používáme rovněž web Škola v pyžamu a kombinujeme se zadáváním samostatné práce. Žákům, kteří nemají odpovídající technické vybavení, jsme zapůjčili mininotebooky. Vše probíhá dobře, učitelé jsou proškoleni a s žáky jsme to podstatně nacvičili. Děkuji všem spolupracujícím rodinám za trpělivost a ochotu pomáhat. A také pedagogům naší školy za skvělou a velmi náročnou práci. Nezapomeňme, že učitelé jsou také rodiči.

Mgr. Irena Kaurová, ředitelka ZŠ Prokopa Velikého

Pracujeme v systému Škola OnLine. Žáci mají v úložišti dokumentů k dispozici týdenní plány pro jednotlivé předměty, dále zde naleznou ve výukových zdrojích pro jednotlivé předměty prezentace, videa, on-line odkazy a materiály. Učitelům je umožněno pracovat i z domova, někteří však využívají k výuce i interaktivní tabule a jinou didaktickou techniku a odborné pomůcky, takže vysílají své hodiny přímo z odborných učeben. On-line výuka není jen o vyučovací hodině, ale osvědčila se nám výuka

formou tzv. výukové jednotky (především u žáků 1. stupně). Žáci jsou rozděleni na menší skupiny po 8 až 10 žácích, aby mohla být komunikace se všemi intenzivnější. On-line s paní učitelkou pracují žáci např. jen 20 minut a poté mají samostatnou práci v off-line režimu. Díky tomu můžeme dodržet manuálem MŠMT doporučenou denní dobu strávenou na PC a stihnout tak i více předmětů během dne.

Mgr. Lukáš Kačer, ředitel ZŠ Ovčárecká

Popasovat se s distanční výukou, když z Ministerstva školství přicházely informace a pokyny na poslední chvíli, často i alibisticky obecně, bylo velkou výzvou pro všechny. Smekám před všemi mými kolegy a kolegyněmi, kteří k této situaci přistoupili s pokorou, aktivně, museli se rychle naučit spoustu nových dovedností a zažít si jiný způsob práce v novém systému. Stejně tak smekám pomyslný klobouk před všemi rodiči, kteří aktivně pomáhají dětem a podporují je ve vzdělávání. Situace je obtížná na všech stranách. Všem posílám veliké poděkování za úsilí, které věnujeme dětem. Bohužel, na jaře zmiňované procento neaktivních dětí, resp. rodin, je stále obdobné. Ačkoliv jsme velmi zredukovali rozvrh, zaměřili se pouze na klíčovou látku, nastavili jednotný systém pro všechny učitele, jednu výukovou platformu, ale i nezbytnou možnost zapojit se do distanční výuky i bez technického vybavení, stále v některých případech problém přetrvává. V podstatě jde o stejné případy, které nefungovaly ani při běžném režimu denní docházky. Stále někteří nepovažují vzdělání svých dětí za důležité a často zůstává nadstandardní úsilí učitelů a asistentů bez odezvy.

Lukáš Hanka, 4.B ZŠ Mnichovická

Mgr. Zdenka Filipová, ředitelka ZŠ Bezručova

V naší škole byly učitelům dány pokyny tak, že jedna část výuky probíhá formou on-line hodin s využitím platformy Google Meet a druhá část jako samostudium. Zde žáci dostávají přes aplikaci Bakaláři zadání úkolů. Tato zadání jsou doplněna prezentacemi, popřípadě volně dostupnými výukovými programy a dalšími materiály. Postupy jsou jednotné pro všechny učitele. Učit mohou buď ze třídy, kde mají k lepší názornosti interaktivní tabule, nebo

z domova. Někteří žáci, kterým chyběla technika, si ji mohli půjčit ve škole. Zbylé děti si pro úkoly docházejí v určeném čase přímo do školy, kam také odevzdávají vypracované úkoly. Pro rychlejší připojení na internet poskytl společnost T-Mobile Czech Republic a. s. bezplatně SIM karty s tarifem. S dětmi z vyloučených lokalit škola spolupracuje prostřednictvím společnosti Prostor plus. Určený pracovník organizace vyzvedává úkoly ve škole a předává je nebo pro tyto žáky sám přímo zajišťuje online hodiny ve svém zázemí. S žáky cizinci dle zájmu rodičů a spolupráce s třídními učiteli i vyučujícími individuálně pracují naši speciální pedagogové a asistenti. Učitelé se do distanční formy výuky zapojují pečlivě a zodpovědně. Tato forma vzdělávání vyžaduje daleko větší pracovní nasazení. S žáky pracují tak, aby výuka co nejméně zatěžovala jejich rodiče. Držíme se hesla: „Méně znamená více.“ Spolupráce s rodiči je na dobré úrovni, ale i při této formě výuky se najdou rodiny, které se školou nespolupracují. Vzhledem k tomu, že je distanční výuka povinná, jde z jejich strany o protiprávní jednání.

Mgr. Iva Kronusová, vedoucí učitelka 2. stupně ZŠ Lipanská

On-line učíme češtinu, matematiku a cizí jazyky, v ostatních předmětech jedeme on-line jen částečně nebo vůbec, žáci po zadání pracují samostatně, bez stálého připojení. On-line probíhají také pedagogické intervence a doučování ze Šablon II (pro devátáky důležitá příprava na přijímací zkoušky, pro ostatní klasické doučování). Z dotace MŠMT škola pořídila notebooky a potřebným žákům je zapůjčila. Někteří žáci, není jich mnoho, však nemají připojení. Těm učitelé tisknou a dávají papírové verze a vyplněné je vybírají zpátky. Někoho je nutné popohánět a upomínat, někdy je potřeba i kontakt s rodiči a i ti musí zasáhnout. Ale takových případů je menšina. Osobní pocity mé i žáků: Jednoznačně nám škola chybí!

Ing. Dušan Zahrádka, ředitel Obchodní akademie Kolín

Na rozdíl od jara už příliš neřešíme technické problémy – naučili jsme se pracovat s platformou Teams a využívat celé spektrum funkcí systému Edookit. Studenti se účastní výuky v naprosté většině. Příprava na „hodinu přes monitor“ je jiná než na hodinu klasickou. Více pracujeme s prezentacemi, využíváme možnosti YouTube, někteří vyučující natáčejí vlastní videa. Komunikace se studenty je obtížnější – obvykle je nevidíme, kvalita zvuku není vždy stoprocentní atd. Poněkud problematické se jeví hodnocení známkou – učitel neovlivní, kdo studentovi pomáhá nebo co při zpracování používá. I když i schopnost pracovat se zdroji patří k dovednostem středoškoláka.

Pokud jde o hodiny v off-line režimu, příprava na ně je pro učitele složitější, než se může na první pohled zdát. Nejde jen o to poslat novou látku, je nutné vytvořit i vhodné pracovní listy, zkombinovat je s učebnicí, najít zajímavá doplňující videa. Každá off-line hodina musí mít svůj výstup – jinými slovy, každý zadaný úkol je třeba zkontrolovat a poskytnout studentům zpětnou vazbu. A jsme zase u časové náročnosti distanční výuky. Problémů je zkrátka víc než u té klasické, ale snažíme se studenty připravovat co nejlépe a zodpovědně, i s ohledem na blížící se maturitu.

Mgr. Linda Čechová, učitelka ZŠ Mnichovická

Mgr. Markéta Rosenkrancová, učitelka ZŠ Mnichovická

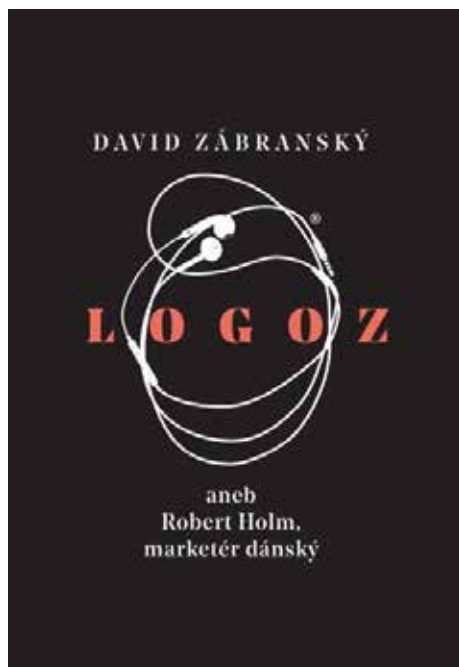
Naše škola přistupuje k distanční výuce od samého začátku nebojácně a s úsměvem. Prakticky ihned jsme najeli na Google učebnu, což považuju za skvělé rozhodnutí, jelikož jsem kromě pedagožky také maminka dvou dětí a mám s čím srovnávat na jiných školách. Vidím i spoustu dalších pozitiv. V rámci pedagogického sboru se třeba zrychlil tok informací. To, co jsme si dřív předávali ústně, když jsme se ve škole potkali, dokážeme teď velice rychle a efektivně sdílet elektronicky. Když je třeba něco vyzkoušet před tím, než to vyzkoušíme se žáky, můžeme se společně sejít on-line v aplikaci Google Meet. Sdílíme vzájemně novinky, přeposíláme si náměty na zajímavá školení, prostě do sebe opět hrneme množství informací. Žáky pak třeba překvapí, když ve své Google učebně najdou únikovou hru s halloweenskou tematikou (a samozřejmě i značnou dávkou trochu skryté matematiky). Děti reagují na online výuku různě. Některé při online výuce zcela rozkvetly, mají na vše tolik času, kolik potřebují, svůj klid, všechny úkoly plní včas a ještě si říkají o bonusové. Jsou ale děti, kterým školní režim schází a k povinnostem se hůře nutí, je třeba je více upomínat, motivovat. S žáky jsem schopna řešit i technické problémy s připojením. Aplikace Google Meet umí báječnou funkci, a to je sdílení obrazovky, což jde i v případě, že žák k připojení používá mobilní telefon. Hned tedy vidím, kde je zakopaný pes. S rodiči mám vztahy výborné. Když je třeba, vzájemně si voláme.

red.

foto: archiv ZŠ Mnichovická

TĚŽKÁ VÁHA

Víte, co dělal pánbůh, než stvořil svět? Přpravoval peklo pro ty, co mu chtějí rozumět. Svatý Augustin o tom kdesi píše. Už to přesně nedoložím, má paměť je děravá, ale na tom nesejde. Svatý Augustin, jehož britký smysl pro humor je pro jeho víru polehčující okolností, dnes samozřejmě osloví jen málokoho. Zejména v nepřeloženém originálu. David Zábranský na to ovšem ve svém románu **Logoz** zvysoka kašle. „*Si non unum perdit, alter non acquirit,*“ cituje konkrétně zmíněného světce v úvodu jedné z kapitol, aniž by se obtěžoval s převodem do naší mateřštiny. Volně přeloženo, jde o starou známou pravdu, že někdo musí prohrát, aby jiný vyhrál. Ale na tom také nesejde.

Řeknu to na rovinu: Věcí, které mohou milovníky snadné četby odradit, je v knize Davida Zábranského víc. Příkladem budiž poněkud nepřehledná kompozice. Autorovi obsáhlého románu (přes čtyři sta stran) nestačí členit text na díly, ty zas římskými číslicemi a ty ještě kouskovat názvy jednotlivých kapitol. Některé menší pasáže čísluje, další odděluje jen tečkou či odřádkováním. S chronologií se ovšem netrápí. Prostě zmatek. Jako sám život? Možná. Náročný na vstřebání je také sám příběh. Živí ho pestrý a mnohovrstevnatý popis současnosti, nicméně se (klopýtavě, přerývaně a poněkud zdlouhavě) rozvíjí k nadsázce těžko přijatelné i milovníkům Stanislava Lema.

„*Last but not least*“ – autor s námi nemá soucit. Nebere ohledy na míru čtenářova rozhledu, vzdělání či intelektu. A v posledku ani na to, co víme či nevíme o podhoubí, ze

kterého utkal svůj příběh, o světě celebrit, marketingových kouzelníků, politiků, bojovníků za záchranu planety, feministek, kavárenských povalečů a vůbec, řečeno jeho slovy – lidí definovaných tím, že nemají pevnou pracovní dobu a v podstatě se tak trochu flákají. Některými obrazy a metaforami vypravěč jen pomrkává na zasvěcené. Na ostatní čtenáře pak dopadá pointa stejně marně jako bič, kterým byste chtěli přimět tažného koně, aby dohnal uhánějící čtyřspřeží.

Knih o tom, jak se dánský odborník na obchodní značky Robert Holm rozhodl změnit svět, je přesto velice působivá. Zábavná i podnětná. Koho nechytne příběh, ten může ocenit ironické, a přesto výstižné popisy některých světových událostí, módních ideových hnutí, politických změn i trendů, které přinesly moderní technologie. Nebo si může jako hrozinky vyzobávat jednotlivé odstavce a být okouzlen fantazií a virtuozitou, s jakou někdy autor dokáže lehce načrtnutým přirovnáním sdělit víc než mnohé dlouhé a nudné eseje. Někdy jemně, jindy cynicky a kruté. Často nekorektně, zato na dřevě.

Suma sumárum – teď už je po předchozím varování možné to říci – v tuzemské produkci je kniha Davida Zábranského těžká váha. „*Zábranský považuje za svou povinnost vyznat se v dnešním světě,*“ tvrdí na zadní straně obálky publicista a literární kritik Petr Bílek. „*V tomto směru velkou konkurenci mezi současnými českými spisovateli nemá.*“ Svatá pravda, bohužel. Ale není třeba se bát. Není to jen kniha s ambicí filozofického románu. Hezky to říká hudebník a rozhlasový redaktor Jonáš Zbořil citovaný na stejném místě: „*Skvělé čtení pro všechny, koho frustruje neustálé repostování obrázku psiho spřežení uvízlého na roztávající ledové kře.*“

Jan Zvebil

S LIŠČÍM OHONEM

Nezabrzditelný brněnský literát, osmdesátník Jiří Kratochvil, seká knížky jak Baťa cvičky. Dvacet kousků za třicet let představuje dílo porotami oceňované, čtenáři pochvalované, často překládané. Dvoustránkový román **Liška v dámu** získal cenu Magnesia Litera 2020 i přes svou odpudivou obálku. Publikaci z brněnského nakladatelství Druhé město najdeme i mezi novinkami kolínské knihovny.

Kratochvil tentokrát vtáhl do své literární arény námět z padesátých let, estébáckého hlavního hrdinu, a ještě i proměnu šelmy v komsomolku. Navíc také spoustu dalších podružností, literárních odkazů a krevnatý

jazyk oživený s gustem použitými výpůjčkami z řady evropských jazyků v čele s ruštinou, eto bezgraničnoje čuvstvo. Aby toho nebylo málo, tak ještě na řadě míst fanfarónsky vstupuje do děje zpoza opony jako vypravěč. Píše lehce, v nadsázce, díky níž se dají učít i dobové ukrutnosti, vyvážené řadou vět lechtajících na břiše. Škoda, že děj příliš netáhne a jeho konstrukce je vetchá. Zachránil to sice lišácky vychytralou pointou, ale mám pocit, že se minul s dobou, v které žijeme.

Vladimír Sládek

VIRUS JAKO ŠANCE

Někomu možná přijde trochu předčasné doporučovat zajímavé kousky z letošní nabídky kolínské městské knihovny, když je zavřena. Samozřejmě si tam lze půjčovat knížky v elektronické podobě, ale systém je dost zastaralý – zřízení účtu je složité a zdlouhavé.

Komu se stýská po čtení a do přepanované knihovny už nechce kupovat další kousky, tomu můžeme doporučit uživatelsky mnohem příjemnější službu, kterou na webové adrese www.mlp.cz nabízí Městská knihovna Praha. Ani nemusíte být členy a můžete zdarma stahovat. Návod je jednoduchý a archiv knihovna s ohledem na čtenáře postižené nouzovým provozním režimem výrazně rozšířila. Kromě toho nabízí i záznamy rozhovorů se spisovateli a cestovateli, živé přenosy koncertů, debat i autorského čtení.

red.

PLECHOVKY NEBEROU

Proč v Kolíně nelze házet do kontejnerů na plasty také plechovky od piva, když to jinde jde? Stát recyklaci podporuje, za vytrídění plast dokonce obce dostávají dotace. Jenže je tu háček. Třídírna v Čáslavi, kam se odpad z Kolína a dalších míst vozí ke zpracování, nemá technologii, která by od sebe dokázala umělou hmotu a kov oddělit. Město by tak ani nemohlo vykázat množství recyklovaného plastu a na snahu odvézt k vytrídění více materiálů by Kolín jen zbytečně dopltil, o dotaci bychom přišli.

Proč v Kolíně nejsou oranžové kontejnery na tetrapaky? Odpověď na tuto otázku potěší víc. Je pravda, že v některých městech jsou pro nápojové kartóny (krabice od mléka, džusů a podobně) samostatné kontejnery. To je ale řešení poplatné třídícím linkám staršího data výroby. V poslední době se od této praxe ustupuje a v Kolíně zvláštní kontejnery nepotřebujeme. Krabice od mléka a další nápojové obaly, o jejichž pojmenování se zasloužila společnost Tetra Pak, můžeme klidně házet do žlutých kontejnerů na plasty. Třídírna umí krabice z nápojových kartonů vyčlenit a pak procházejí samostatnou recyklací, která umožňuje oddělit papír od polyetyleny.

OSTROV BEZ PÉČE?

„Máte to tu jako park, nebo to spíš necháváte zarůst?“ Otázka, kterou jsme dostali, se týká Kmochova ostrova. Odpovědi jsme si nebyli tak docela jistí. Ostrov je opečovávaný zejména v horní a střední části, kde jsou dětská hřiště, Kmochův pomník a altán. Od amfiteátru dozadu již park přechází v lesík s rozbujející

lou přirozenou vegetací, kopřivami a vysokými travinami. Mezi nimi jsou přitom stromky s oporami, zasazené poměrně nedávno, i cesty, které tudy v několika trasách křížují.

Vysvětlení nám poskytl Jan Širc, ředitel Správy městských sportovišť, která o ostrov pečuje. Místo se pravidelně celoplošně sekalo, ale Odbor životního prostředí MěÚ Kolín v této malé části ostrova doporučil omezený způsob údržby. Proto je posekáno jen několik obslužných cest a místo okolo diskolgového koše. Důvod nám objasnil vedoucí odboru Radek Smutný: „Místo chceme vrátit přírodnější charakter s kobercem břečťanu pod vysokými stromy. Dřív to tu takové bývalo, ale častým sekáním a hrabáním se podařilo kobercový porost břečťanu téměř zahubit. Když necháme lokalitu v klidu, zelený porost se vrátí. Místo samozřejmě nezůstane zcela bez údržby, keře a plevelné dřeviny vyřežeme.“

POKUTY ZATÍM NE

„Policajti vybírají pokuty za roušky na Starém mostě a u Tesca.“ Tak zněla odpověď slečna, která se koncem října změnila v Kolíně na fámou. Zajímalo nás, zda má nějaký pravdivý základ.

Ředitel Městské policie Kolín Viktor Prokeš říká, že strážníci kontrolují v ulicích všechna vládní opatření včetně nošení roušek. Pokuty udělovat mohou, ale zatím se tak nestalo, protože s lidmi se v drtivé většině případů dá domluvit. Každá situace je ovšem jiná a výjimečně se stává, že někdo na policisty kašle a deset minut po upozornění ho opět potkají bez roušky. Takové případy si mohou vysloužit pozvání k přestupkovému řízení. To, že by nějaká pokuta padla přímo na ulici, Prokeš zcela vylučuje.

V Kolíně stačí na třídění tetrapaků žluté kontejnery na plasty. Třídírna si odpad přebere. Pokud máte o obalu pochybnosti, porovnejte jeho recyklační symbol s piktogramy samolepky na kontejneru.

Nadporučík Štěpán Tužincin, vedoucí Obvodního oddělení Policie ČR má podobné zkušenosti: „Řešíme to domluvou, ale k tomu jsme nuceni jen v minimálním množství případů. To, že lidé zapomínali na roušky, byla spíš věc první vlny, teď se to stává jen výjimečně. Celkově evidujeme pouze jeden jediný přestupek, a to v ulici Na Magistrále. Jednalo se o skupinku, která nerespektovala nošení roušek, ale bylo to spojené i s dalšími věcmi, jako jsou alkohol a drogy. Věc jsme postoupili na hygienu k přestupkovému řízení.“

red.

Městská policie kontroluje zejména autobusové zastávky, kde lidé musí mít roušky a rozestupy, pravidelné kontroly jsou i na nádraží. „Noční hlídky nezastávají žádného jednotlivce na cestě z práce, zaznamenají však každou skupinku, která by se po 21. hodině potloukala v ulicích,“ řekla nám tisková mluvčí policie Helena Honkiszová.

Za diskolgovým košem už začíná malá džungle

MUŽ, KTERÝ SE VZEPŘEL ZLU

Ing. Richard Glazar

Narozen: 29. 11. 1920 Praha

Zemřel: 20. 12. 1997 Praha

Richard Glazar – muž, který se vzepřel zlu, se narodil v rodině obchodníka Huga Goldschmieda a Olgy, roz. Lustigové. Oba jeho židovští rodiče pocházeli z Kolína, žili zde jeho dědečkové a babičky, a proto sem malý Richard často přijížděl. Později vzpomínal, jak dědeček Alois Goldschmied jezdil po vesnicích kolem Kolína nakupovat husí peří, nebo na babičku Karolinu Goldschmiedovou, jež vykrmovala husy doma. Dědeček Ludvík Lustig, kterého měl velmi rád, učil drsnějším způsobem Richarda plavat tak, že ho hodil do Labe a volal na něho: „*Hrab se ke mně.*“ Vnuka brával na cirkusová představení, neboť měl volné lístky od cirkusáků, kterým pronajímal louku u Labe.

Richard začal navštěvovat gymnázium v Praze, avšak jeho rodiče se v roce 1932 rozvedli a matka Olga se po třech letech provdala za obchodníka s kůžemi Quida Bergmanna. Richard mezitím pobýval u příbuzných v Kolíně, v letech 1933 až 1935 navštěvoval zdejší gymnázium. Studium však dokončil opět Praze na gymnáziu v Křemencově ulici, kde roku 1939 maturoval. Za protektorátu nemohl dále studovat, pracoval tedy v Třebenicích u Štěchovic jako zemědělský dělník.

V září 1942 byl deportován do Terezína a zažil tam sebevraždu dědečka Ludvíka. V říjnu ho poslali do vyhlazovacího tábora v Treblince. Náhodně byl zařazen mezi vězně, kteří třídili ošacení a osobní věci po zavražděných. Byl svědkem pekla na zemi, jehož smyslem bylo pozabít co nejvíce Židů. Při povstání, které v táboře vypuklo 2. srpna 1943, se mu se spoluvězněm Karlem Ungerem podařilo uprchnout. Dostali se do Mannheimu, kde pod cizí identitou žili až do konce války a pracovali v kovárně.

Po osvobození se vrátil do Prahy a setkal se s matkou, která přežila věznění. Nyní mohl vystudovat ekonomii a cizí jazyky. V roce 1947 si změnil příjmení na Glazar. Na počátku 50. let musel opět pracovat jako dělník. Později se však uplatnil v zahraničním obchodě, ve Výzkumném ústavu výstavby a architektury a v knihovně ČSAV. Po roce 1968 emigroval s rodinou do Švýcarska.

Ještě za války si učinil první poznámky o hrůzách vyhlazovacího systému v Treblince. V roce 1964 a 1970 detailně a hodnověrně svědčil před soudem v Düsseldorfu, když byli souzeni příslušníci treblinského personálu. Vystoupil ve filmu *Šoa* (1985) režiséra Clauda Lanzmanna, jenž sugestivně popsal tragédii

holocaustu. Celá desetiletí bylo odkládáno vydání jeho knihy *Treblinka, slovo jak z dětské říkanky* (vyšla německy 1992, česky 1994). Po roce 1989 se vrátil do Prahy a účastnil se řady besed. Prezidentem Václavem Havlem byl roku 1997 oceněn Řádem T. G. Masaryka. Jeho poslední, ne zcela dokončenou prací byla posmrtně vydaná kniha *Veselý nebo Lustig* (2003), ve které vytvořil koláž ze svých rodinných vzpomínek a židovských anekdot, vyznačující se sebeironií, laskavostí a moudrostí. Když ovdověl, zvolil dobrovolný odchod ze života.

*PhDr. Miroslava Jouzová, Ph.D.
foto: archiv RSDr. Ladislav Jouza*

Omluva redakce

V minulém čísle Zpravodaje v článku o MUDr. Josefu Šilovi byla chybou redakce publikována špatná osobní data. Nepatřila Josefu Šilovi, ale Jiřímu Jarochovi. Dále rovněž znění úvodu o jeho působení v nemocnici nebylo zcela přesné. Touto cestou uvádíme údaje na pravou míru a současně se omlouváme autorce článku Miroslavě Jouzové.

MUDr. Josef Šil se narodil 5. 10. 1850 ve Dvoře Králové nad Labem a zemřel 28. 2. 1933 v Kolíně. Do Kolína přišel v roce 1879 a nastoupil do kolínské (městské) nemocnice, kde byl po čase pověřen její vrchní správou a poté zastával místo primáře. Po otevření nové okresní nemocnice v roce 1898 se stal jejím prvním primářem (ředitelem).

JSEM HRDÝ ZÁLABÁK

Tonda Příbyl (39) se považuje se za hrdého Koliňáka, či spíše Zálábáka. Pravý břeh Labe se stal jeho domovem a zajímat se o své okolí považuje za svoji přirozenost. Kreativita a košatost zájmů se projevuje i v jeho profesi. Jako odborník na komunikaci s médii a veřejností spolupracuje například s fotbalovým magazínem Hattrick, svůj život spojil s mezinárodním hudebním festivalem Mladá Praha.

Bydlí se svou rodinou v Kolíně teprve od ledna, a i když tomu vnější okolnosti právě nepřály, stačil své okolí pěkně rozhýbat. Lidé a společenský život ho baví, miluje sportovní utkání, pivo i vážnou hudbu. Uspořádal veřejné setkání s městským architektem Davidem Mateáskem nad vizí Jiráskova náměstí, za přispění ředitele knihovny a nového senátora Pavla Kárníka zorganizoval koncert v synagoze, založil facebookovou skupinu Naše Zálabí, která se za půl roku rychle rozrostla na 500 členů. Ví, kde najde rodný dům prezidenta Zemana či generála Morávka, a na rozdíl od starousedlíků vnímá věci s potřebnou čerstvostí nováčka.

Facebookovou skupinu Naše Zálabí založil v květnu, a to i kvůli tomu, že doba zahнала lidi k počítačům. Skupina řeší běžné problémy typu „ztratila se kočka“, ale právě teď přitahuje pozornost exkluzivní téma – volba největ-

Na Zálabí, v Lučňánský Újezd 28, se narodil Václav Morávek. Město by chtělo na domě jeho důstojnou připomínku. Současný majitel (vlevo) souhlasí. O jejím ztvárnění již starosta a městský architekt jednájí se sochařem Jaroslavem Hylasem, rovněž Zálábákem.

foto: Vladimír Sládek

Zakladatel facebookové skupiny Naše Zálabí Tonda Příbyl. Ještě před rokem v Kolíně nikoho neznal, když ale dnes říká, že je hrdým Zálábákem, každý mu věří.

šího Zálábáka. Do finále postoupil s největším počtem hlasů režisér a animátor Karel Zeman. Příbyl poukazuje na to, že všichni obdivují jeho filmy jako Cesta do pravěku či Vynález zkázy, ale málo se ví o tom, že vyrůstal na Zálabí. Dalšími finalisty jsou patriot a autor fotoknih z historie Kolína Vladimír Serbus, legendární odbojář Václav Morávek, malíř impresionista Václav Radimský a sochař Jaroslav Hylas. „Napište tam, že hlasovat o největšího Zálábáka mohou i lidé, kteří nejsou na Facebooku, stačí do 15. prosince poslat jméno kandidáta na e-mail: tondapribyl@seznam.cz.“

Tonda Příbyl nechce konkurovat velkým kolínským facebookovým skupinám. Přemýšlí o tom, že do budoucna Naše Zálabí promění v zájmový spolek, dobře ví, že virtuální setkávání je jen náhražkou.

Ze zálabských osobností ho fascinuje především hrdina a pobožný střelec Václav Morávek. „Zálabí by se k němu mělo více hlásit. Na rodném domě v Lučňánský Újezd dosud není žádná pamětní deska. Mluvil jsem s Jardou Balvinem, který v něm bydlí, a ten s umístěním souhlasí. Jemu by se zamlouval i komiks namalovaný přímo na fasádě. Uvidíme, jak se to celé vyvine. Mluvil jsem o tom i s panem starostou a věřím, že k 80. výročí úmrtí Václava Morávka (padl 21. března 1942) toto vznikne.“

Oživit paměť místa lze různými způsoby. O tom věděli své dlaždiči, kteří vysázeli houslový klíč v chodníku před domem učitele hudby. Příbyla takové detaily zálabského místopisu těší a má i další nápady. „Mrzí mě, že máme ulici Antonína Kaliny, a 90 % Koliňáků neví, že v koncentračním táboře Buchenwaldu

zachránil stovky dětí před smrtí. Na Praze 8 vznikl projekt, který pomocí stručného dovyvětlení pod cedulí napovídá, co jména ulic znamenají. To by se mi líbilo i v Kolíně, ale nemusí to nutně mít podobu smaltovaných cedulek. Brankovická, Mnichovická, Antonína Kaliny... lidem by taková oživená historie udělala radost.“

Zajímá ho i současnost a není to jen nová podoba Jiráskova náměstí. Ví, že Zálabáci si už dlouho přejí supermarket, aby nemuseli za nákupy dojíždět přes most. „Máme tu samoobsluhy, které zamrzly v 80. letech, a vietnamské večerky. Nevím, zda Lidl plánovaný u Ovčár je tím, po čem lidé volali, i ten bude dostupný jen autem či autobusem.“ Stačil již obejít i řadu zálabských restaurací. „Chybí mi tu hospoda zaměřená na jídlo. Vodvárkovi jsou prima, ale je to jen pivnice. Kvůli dobovému vzhledu mám rád Dymokurskou. Tady by se hned daly točit filmy z 50. či 60. let.“ Sleduje výstavbu nové sportovní haly, je rád, že se kolínští kozlové rozhodli pro postup do 1. hokejové ligy, postup by přál i fotbalistům Sparty Kolín.

I když je Příbyl Zálábím, jeho ulicemi a lidmi především fascinován, vnímá a svému okolí připomíná i věci, které uvízly v běhu času a rezaví. Typickým příkladem je již téměř zapomenuté fotbalové hřiště AFK či zarostlá část zálabského hřbitova v Mnichovické ulici. I to jsou témata, kterým by jako aktivní Zálábák rád pomohl.

Vladimír Sládek

Domy na jižní straně Pražské ulice (Kolín I) se po více než jak sto letech mnoho nezměnily. Ovšem novodobá fasáda na rozlehlém domě čp. 121 již zakryla jeho původní tvář. Historický snímek pořídil kolem roku 1910 Jan Kubrt a úplně vpravo zachytil přízemní objekt, v kterém sídlila kolínská pobočka ve své době známé „První české všeobecné akciové společnosti pro pojišťování na život v Praze“. Ta si za několik let po pořízení tohoto snímku postavila pro svoji pražskou centrálu palác na dolním konci Václavského náměstí a nazvala ho Koruna. Toto označení nese dodnes. Přízemní objekt na historické fotografii stál v místech, kde Pražskou ulici uzavírala městská brána. Autorem novodobé fotografie dole je Josef Čáslava.

TAJEMNÉ POSTAVY ADVENTU A VÁNOC V KOUŘIMI

Slovo advent je latinského původu a znamená „přicházející“ (adventus). Souvisí to s křesťanským očekáváním narození Ježíše Krista. Po tuto dobu se lidé postili a odříkali si zábavu, tanec i zpěv, aby je snad konzumace nadměrného množství jídla nebo pozemské radovánky neodváděly od zbožného rozjímání. Možná právě proto se do tohoto období koncentrovaly četné obřady a zvyky, které přece jen zajišťovaly určité rozptýlení po celou dobu čtyř předvánočních týdnů.

Ten dnes charakterizuje především adventní věnec, který je jednou z těch mladších tradic, jeho počátky bychom našli v sousedním Německu v polovině 18. století. I u nás se ale ještě před 80–100 lety objevovala celá řada různých postav a postavíček, které v přesně stanoveném čase vystupovaly z šera noci a budily respekt u dětí i dospělých. Do dnešní doby přežily v širším měřítku jen tzv. mikulášské občůzky, ty zapomenuté se snaží každoročně oživit v kouřimském skanzenu, pobočce Regionálního muzea Kolín.

Jako první chodila v předvečer svého svátku (4. prosince) Barbora a za drmolení „mulisi, mulisi...“ („modlí se...“) klepala třešňovou

větvičkou na okna chalup a vybízela lidi k modlitbám. Ty, kteří se nemodlili, sňhala přes ruce, hodné děti naopak odměňovala sladkostmi. Další den (5. prosince) bylo možno potkat dobře známého svatého Mikuláše s družinou, kterou dříve kromě anděla a čerta tvořila celá řada různých postav, mezi nimiž nechyběla třeba smrtka. Jejich posláním bylo veskrze výchovné a zejména děti, které byly povolány ke skládání úctů, byly buď odměněny, nebo potrestány. V širším okolí Kolínska se 7. prosince před kostelem či kaplí objevoval Ambrož, který rozhazoval na zem sladkosti a metlou pak vyplácel děti, které se pro ně shýbly. Ty před výpraskem uskakovaly, a tak zřejmě jediným jeho posláním bylo obveselit caparty cestou na mši. Oproti tomu Lucie (13. prosince) byly velmi přísné a působily hrůzostrašně. Syčely jako hadí nebo pípaly jako ptáci a s metlou v ruce kontrolovaly, jestli je uklizeno a jestli se dodržuje zákaz předení a draní. Jak se blížil Štědrý den, strašení nabývalo na síle a asi nejobávanější postavou, která děsila doslova každého, byla perchta nebo též peruchta, která symbolizovala duchy našich předků vracející se v tuto roční dobu mezi živé.

Kontrolovala dodržování půstu po celý advent a objevovala se nenadále – nejčastěji ve čtvrtek. Koho přistihla, že nedodržuje půst, tomu hrozila rozpáráním břicha, jeho vycpáním koudelí a zašitím režnou nití. Vánoční období ale dříve nekončilo tzv. druhým svátkem vánočním, kdy se připomíná sv. Štěpán (26. prosince), ani na svátek Tří králů (6. ledna), jak ho vnímáme v současnosti. Za konec Vánoc se původně považoval až svátek Křtu Páně o první neděli po Třech králich, nebo dokonce až na Hromnice (2. února). Dnes se na Tři krále odstraňuje vánoční výzdoba a na své občůzky se naposledy vydávají koledníci, kteří po staletí známým popěvkem vinšují lidem zdraví a štěstí a nad dveře kostelů, domů a chlévů píší posvěcenou křídou K + M + B + letopočet (tedy Ch [K]ristus mansionem benedicat, což znamená „Kristus ať obydlí žehná“ po celý připsaný rok). Tříkrálovou občůzkou tedy ve skanzenu vánoční období končí a nastává doba masopustní, což je již ale docela jiný příběh.

text a foto: Roman Šulc
www.cestyapamatky.cz

Lucie přistihla přádlenu

Pouštění svíček ve skořápce

„Pro nadcházející vánoční období jsme si připravili několik národopisných pořadů, které plánujeme uskutečnit v sobotu 5. prosince (mikulášské občůzky), v neděli 20. prosince (advent) a v sobotu 9. ledna (tříkrálová koleda),“ říká ředitel Regionálního muzea v Kolíně Vladimír Řišlink. „Zkontrolujte si ale na webových stránkách našeho muzea, zda s ohledem na vývoj koronavirové pandemie nedošlo k nějakým omezením,“ dodává.

CHCEŠ VYRÁBĚT AUTA BUDOUCNOSTI?

Máme pro tebe místo ve ŠKODA AUTO

OPERÁTOR
VÝROBY

SEŘIZOVAČ

AUTOELEKTRIKÁŘ

OBRÁBĚČ

- ✓ Náborový příspěvek 12 000 Kč
- ✓ 13. plat
- ✓ Ubytování od 1 800 Kč/měs
- ✓ Výhodný pronájem auta

BEZPLATNÁ LINKA
800 111 141

nabor@skoda-auto.cz

www.skoda-kariera.cz

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

Výkup zlata a stříbra za nejlepší ceny

PLATBA IHNED V HOTOVOSTI

Zlatá Banka

VYKUPUJEME ZUBNÍ ZLATO, ZLOMKY, POŠKOZENÉ I NENOŠENÉ ŠPERKY, MINCE, PŘÍBORY, TABATĚRKY, PUDŘENKY apod.

Prodej zlata je při dnešních cenách velmi výhodný způsob znovu zhodnocení peněz.

ZDARMA

ODBORNÉ POSOUZENÍ ŠPERKŮ,
URČENÍ RYZOSTI POMOCÍ
SPEKTROMERTU

**Cena zlata se odvíjí od cen
na světové burze drahých kovů**

Naši pobočku naleznete na adrese:
Kutnohorská 41, Kolín I – Na pěší zóně
z Karlova náměstí směrem k divadlu

Otevřeno je:

Po – Pá 8:30–12:00 a 12:30–17:00

**V sobotu je otevřeno pouze po předchozím ústním nebo telefonickém objednání na čísle:
374 449 073 (www.zlatainvesticni.cz)**

VYKOUPÍM

staré knižní pozůstalosti,
staré tiskoviny, sbírky
starých pohlednic, poštovních
známek, fotografií,
obrazy, staré rybářské a
myslivecké potřeby apod.

tel: 731 489 630

BAZAR

NÁBYTEK
KOMISNÍ PRODEJ - VÝKUP
vyklízení - byty, půdy, sklepy aj.
www.bazar-nabytku-kolin.cz
Žižkova 103, Kolín (za nemocnicí)

Nábytek: 721 938 402, 739 036 490
info@bazar-nabytku-kolin.cz

Vyklízení: 606 401 360
pepa1588@seznam.cz

MUDr. Renata Košvancová soukromá gynekologická ambulance

Ambulance přijímá nové pacienty. Poskytujeme komplexní gynekologickou péči, provádíme podrobná ultrazvuková vyšetření plodu u těhotných pacientek.

tel: 321 720 211, 731 119 330
adresa: Gynekologie Eva s.r.o., Tyršova 919, Kolín
email: info@gynekologieeva.cz
www.gynekologieeva.cz

J

Pohřební služba Jeřábek

Kmochova 15, Kolín II

www.pohrbyjerabek.cz

321 721 504, 602 123 503

oznamuje, zřízení nové pobočky

v Uhlířských Janovicích

Hasičská 521, 326 722 945

(budova úřadu práce)

Pohřební ústav Pavel KOS

602 221 511, 601 221 511

Kolín III, Žižkova 226 (naproti nemocnici)

www.pohrebnikolin.cz

online objednávky

WTE
POWER BOLT

prace.powerbolt.eu

+420 775 27 27 81 nebo +420 321 62 20 62

Přijmeme

OBSLUHU CNC STROJŮ

Pořadujeme

- ✓ Zručnost a samostatnost
- ✓ Zodpovědnost za svěřené úkoly
- ✓ Praxe s obsluhou CNC stroje

Místo pracoviště

WTE PowerBolt s.r.o.
Sportovní 1400, Český Brod

Nabízíme

- ✓ Trvalý pracovní poměr s nástupem ihned
- ✓ Mzdové ohodnocení dle odbornosti a praxe
- ✓ Měsíční odměny, stravenky a další výhody

DV Profis s.r.o.

Tel.: 728 513 843

E-mail: info@dvprofis.cz

DV PROFIS s.r.o. – TEPELNÁ TECHNIKA

Prodej, instalace

- Tepelná čerpadla, plynové kotle
- Podlahové topení, radiátory
- Rozvody ZTI, rekuperace

ŽALUZIE

poradenství ▣ výroba ▣ montáž ▣ servis

- ▣ ROLETKY ▣ MARKÝZY
- ▣ SÍŤE PROTI HMYZU
- ▣ LÁTKOVÉ POSUVNÉ STĚNY
- ▣ VENKOVNÍ ROLETY A ŽALUZIE

EKOTĚS s.r.o. ☎ 606 888 525
www.ekotes.cz

denně 8.00 - 21.00 h.

KOLÍN

SERVIS A TĚSNĚNÍ OKEN

poradenství ▣ rychle ▣ odborně ▣ kvalitně

- ▣ TĚSNĚNÍ VŠECH TYPŮ OKEN A DVEŘÍ
- ▣ SEŘIZOVÁNÍ OKEN VŠECH VÝROBCŮ
- ▣ VÝMĚNY SKEL ▣ SERVIS KOVÁNÍ
- ▣ PŘETĚSNĚNÍ PLASTOVÝCH OKEN A EUROOKEN

EKOTĚS s.r.o. ☎ 606 888 525
www.ekotes.cz

denně 8.00 - 21.00 h.

KOLÍN

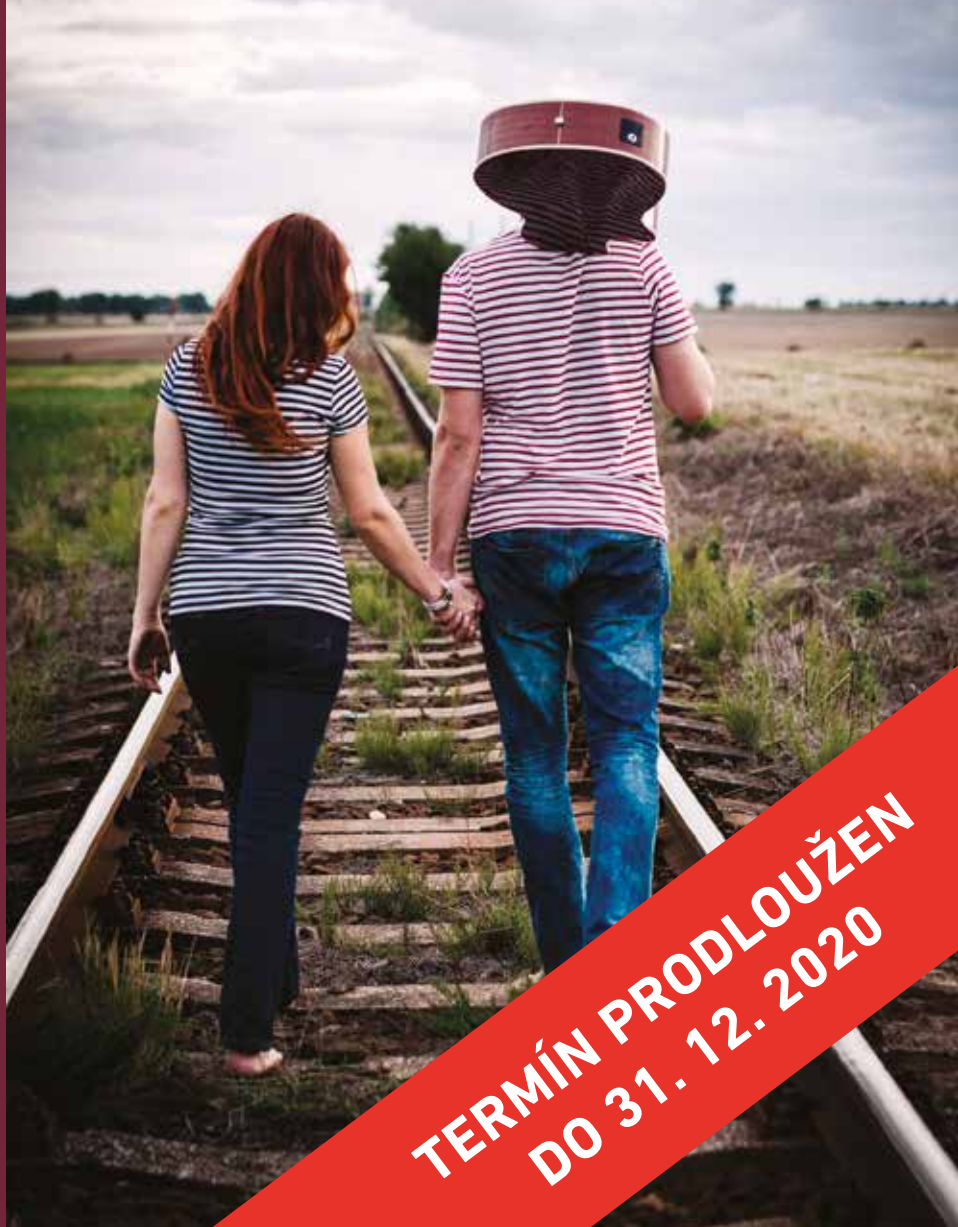

EVA SVÍTILOVÁ

realitní makléřka ERA Garancia
tel.: (+420) 606 717 310
eva.svitilova@era-realty.cz

Město Kolín vyhlašuje

FOTOGRAFICKOU SOUTĚŽ

**TERMÍN PRODLOUŽEN
DO 31. 12. 2020**

„Jestli najdeš v životě cestu bez překážek,
určitě nikam nevede.“ Arthur C. Clarke

Soutěžní téma: **CESTA**

Kategorie:

1. základní školy (a odpovídající ročníky víceletého gymnázia)
2. střední a vysoké školy (do věku 25 let)

Místo a termín odevzdání prací: podatelna MÚ Kolín, Karlovo nám. 78
do 30. října 2020

Soutěžní podmínky:

- minimální formát A4, maximální A3
- fotografie musí být anonymní, nepodepsaná, na zadní stranu uveďte pouze název práce
- do uzavřené obálky k fotografii přiložte: jméno a příjmení, věk, bydliště, škola a třída, e-mail, telefonní číslo.
Obálku nadepište: Pouze název snímku a kategorie zařazení.

Soutěž se koná pod záštitou místostarosty Michala Najbrta.

**Vernisáž a vyhlášení výsledků soutěže proběhnou
v prostorách kolínského Kina 99. Termín bude upřesněn.**

Soutěžící souhlasí s otištěním, prezentací fotografií a uvedením jména a příjmení
ve Zpravodaji města Kolína a v rámci veřejné výstavy.